

T.C.
CUMHURİYET ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

SAVAŞ EKİCİ'NİN "BAĞLAMA EĞİTİMİ YÖNTEM VE TEKNİKLERİ"
METODUNUN HEDEF VE HEDEF DAVRANIŞLAR YÖNÜNDEN
İNCELENMESİ

Hüseyin Cem DALAK

YÜKSEK LİSANSTEZİ

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Zekeriye KAPTAN

Sivas

2018

**SAVAŞ EKİCİ’NİN “BAĞLAMA EĞİTİMİ YÖNTEM VE TEKNİKLERİ”
METODUNUN HEDEF VE HEDEF DAVRANIŞLAR YÖNÜNDEN
İNCELENMESİ**

Hüseyin Cem DALAK

Cumhuriyet Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim
Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı İçin Öngördüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ
Olarak Hazırlanmıştır

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Zekeriye KAPTAN

Sivas

2018

KABUL VE ONAY

Hüseyin Cem DALAK'ın hazırlamış olduğu "Savaş Ekici'nin Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri Metodunun Hedef ve Hedef Davranışlar Yönünden İncelenmesi" başlıklı bu çalışma, 25.06.2018 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından, "Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Müzik Eğitimi Bilim Dalı"nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Dr.Öğr.Üyesi İsmail SÖZEN

(Jüri Başkanı)

Dr.Öğr.Üyesi Zekeriye KAPTAN

(Danışman)

Dr.Öğr.Üyesi Duygu ULUSOY YILMAZ

(Üye)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../.../

Doç.Dr.Hakan KOÇ

Enstitü Müdürü

ETİK SÖZÜ

Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tez Yazım Kılavuzu (Yönerge)'nda belirtilen kurallara uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- ✓ Bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- ✓ Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- ✓ Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere, bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu ve atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi,
- ✓ Bütün bilgilerin doğru ve tam olduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- ✓ Tezin herhangi bir bölümünü, Cumhuriyet Üniversitesi veya bir başka üniversitede, bir başka tez çalışması olarak sunmadığımı; beyan ederim.

...../...../2018

Hüseyin Cem DALAK

ÖZET

DALAK, Hüseyin Cem, Savaş EKİCİ'nin “Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri” Metodunun Hedef ve Hedef Davranışlar Yönünden İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Sivas, 2018.

Bu araştırmada, Türkiye’de en çok bilinen ve kullanılmakta olan bağlama eğitimi metotlarından biri olan Savaş EKİCİ'nin “Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri” metodu, hedef ve hedef davranışlar yönünden incelenmiştir.

Bu amaçla “Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri” metodundaki yüz altmış sekiz etüt ve yüz üç eser arasından, metotta geçen genel müzik terimlerini kapsaması ve bağlama öğretiminde sonraki adıma geçmesi bakımından seçilmiş olan on yedi etüt ve altı eser, “Çağdaş Öğretim Programı” öğelerinden “Hedef ve Hedef Davranışlar” bakımından metot çözümleme yöntemiyle incelenmiştir.

Çözümleme, bilişsel ve devinişsel alanlarda yapılmıştır. İnceleme sonucunda belirlenen hedefler bilişsel alanın “bilgi” basamağında, devinişsel alanın ise “uyarılma, kılavuz denetiminde yapma ve beceri haline getirme” basamaklarındadır. Metot yirmi dört bilişsel hedef ve kırk devinişsel hedef içermektedir.

Anahtar Kelimeler: Bağlama Eğitimi, Metot, Savaş EKİCİ.

ABSTRACT

DALAK, Hüseyin Cem, Analysis Of Savaş EKİCİ's "Bağlama Education Method And Techniques" Method In Terms Of Target And Target Attitudes, Post Graduate Thesis, Sivas, 2018.

In this research, it is analyzed that what target and target behaviour for bağlama education Savaş Ekici's "Bağlama Education Method and Tecnique" which is the most well known and commonly used one, in terms of the targets and the target attitudes.

In this purpose it is analyzed seventeen studies and six songs among one hundred and sixty eight studies and one hundred and threee songs in method of "Bağlama Education Method And Tecniques" which are chosen in terms of including the general musical terms existed in method and to pass the next step of bağlama education from one of the units of "Contemporary Teaching Program" in terms of "Target And Target Attittudes" within the method.

The analysis has been done in the cognitive and psychomotor domain. Targets that are determined here are on the "knowledge" level of cognitive domain and "perception", "doing by guided response" and "developing a mechanism" levels of psychomotor domain. The method includes twenty four cognitive and fourty psychomotor targets.

Key Words: Bağlama Education, Method, Savaş EKİCİ.

ÖNSÖZ

Bağlama, Anadolu insanının duygu ve düşüncelerini müzik yoluyla ifade etmede yüzlerce yıldır en temel çalgı olma niteliği taşımaktadır. Tarihsel süreç içerisinde, bağlama çalımına ilişkin bilgi birikimi usta çırak ilişkisi ile bugünlere taşınmıştır.

Cumhuriyetle birlikte birçok alanda olduğu gibi müzikte de önemli yeniliklere imza atılmıştır. Usta çırak ilişkisinin yanı sıra 1978 yılından itibaren bağlama eğitimi üniversitelerin ders programına alınmıştır. Bu ve benzer gelişmeler bağlama eğitiminde planlı, programlı ve belirli bir metoda dayalı olmayı zorunlu hale getirmiştir.

Bu araştırmada ülkemizde en çok kullanılan bağlama metotlarından biri olan Savaş EKİCİ'nin "Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri" adlı metodu hedef ve hedef davranışları bakımından incelenmiştir.

Hüseyin Cem DALAK

TEŞEKKÜR

Tezimin hazırlanmasında beni destekleyen ve yönlendiren değerli tez danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Zekeriya KAPTAN'a, her an görüşlerine başvurabilmeme imkân tanıyan kıymetli Öğr. Gör. Dr. Savaş EKİCİ'ye, üzerimdeki emekleri lisans eğitimimle sınırlı kalmayan, benden bilgi ve deneyimlerini hiçbir zaman esirgemeyen değerli hocalarım Prof. Dr. Oğuz Ozan BİLEN, Prof. Dr. Ahmet Serkan ECE, Dr. Öğr. Üyesi İsmail SÖZEN, Dr. Öğr. Üyesi Gökhan ÖZTÜRK'e, her zaman destekçim olan arkadaşlarıma ve kıymetli aileme teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ETİK SÖZÜ.....	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
ÖNSÖZ	vi
TEŞEKKÜR	vii
İÇİNDEKİLER	viii
TABLolar DİZİNİ.....	x
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	xi
BÖLÜM I.....	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	4
1.2. Problem Cümlesi	5
1.2.1 Alt Problemler	5
1.3. Araştırmanın Amacı	6
1.4. Araştırmanın Önemi.....	6
1.5. Araştırmanın Varsayımları.....	6
1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları	6
1.7. Tanımlar.....	7
BÖLÜM II	8
2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	8
BÖLÜM III.....	12
3. YÖNTEM	12
3.1. Araştırmanın Modeli	12
3.2. Evren ve Örneklem	12
3.4. Hedeflerin Sınıflandırılması.....	13
3.4.1. Bilişsel Alan	13
3.4.1.1. Bilgi	14
3.4.1.2. Kavrama	14
3.4.1.3. Uygulama	14
3.4.1.4. Analiz	14
3.4.1.5. Sentez	14
3.4.1.6. Değerlendirme.....	15
3.4.2. Devinişsel Alan.....	15
3.4.2.1. Uyarılma	15
3.4.2.2. Kılavuz Denetiminde Yapma	15
3.4.2.3. Beceri Haline Getirme.....	16
3.4.2.4. Duruma Uydurma.....	16

3.4.2.5. Yaratma	16
3.5. Verilerin Analizi	16
3.5.1. Çağdaş Öğretim Programı.....	16
BÖLÜM IV.....	18
4. BULGULAR VE YORUM.....	18
4.1. Birinci, İkinci ve Üçüncü Alt Problemlere Ait Bulgular ve Yorumlar	18
BÖLÜM V	75
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	75
5.1. Sonuç	75
5.2. Öneriler	75
KAYNAKÇA.....	77
EKLER	80
Ek. 1 Bağlama Metotları.....	81

TABLolar DİZİNİ

Tablo 1 “Bağlamanın Tutuluşu, Sağ Ve Sol El Teknikleri Bölümünün Hedefleri Ve İlgili Davranışları.....	31
Tablo 2 Etüt 55’in Hedefleri Ve İlgili Davranışları	34
Tablo 3 Etüt 82’nin Hedefleri ve İlgili Davranışları.....	36
Tablo 4 Etüt 114, 115 ve 117’nin Hedefleri ve İlgili Davranışları.....	39
Tablo 5 Etüt 151, 154 ve 161’in Hedefleri ve İlgili Davranışları	44
Tablo 6 Etüt 162’nin Hedefleri ve İlgili Davranışları.....	46
Tablo 7 Etüt 170’in Hedefleri ve İlgili Davranışları.....	48
Tablo 8 Etüt 180’in Hedefleri ve İlgili Davranışları.....	50
Tablo 9 Etüt 200’ün Hedefleri ve İlgili Davranışları.....	51
Tablo 10 Etüt 206’nın Hedefleri ve İlgili Davranışları.....	53
Tablo 11 Etüt 208’in Hedefleri ve İlgili Davranışları.....	54
Tablo 12 Etüt 221’in Hedefleri ve İlgili Davranışları.....	56
Tablo 13 Etüt 258 ve 259’un Hedefleri ve İlgili Davranışları	60
Tablo 14 “Elmas” Ezgisinin Hedefleri ve İlgili Davranışları.....	63
Tablo 15 “Somalı Zeybeği” Ezgisinin Hedefleri ve İlgili Davranışları	65
Tablo 16 “Ak Fasule Oldu mu” Ezgisinin Hedefleri ve İlgili Davranışları.....	67
Tablo 17 “Konya Divan Ayağı” Ezgisinin Hedefleri ve İlgili Davranışları.....	69
Tablo 18 “Silifke’nin Yoğurdu” Ezgisinin Hedefleri ve İlgili Davranışları	71
Tablo 19 “Gine Yeşillendi Germir Bağları” Ezgisinin Hedefleri ve İlgili Davranışları.....	73

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Bağlamanın Tutuluşu, Sağ Ve Sol El Teknikleri Bölümü	30
Şekil 2. Etüt 55'in notaları.....	33
Şekil 3. Etüt 82'nin notaları.....	35
Şekil 4. Etüt 114'ün notaları.....	38
Şekil 5. Etüt 115'in notaları.....	38
Şekil 6. Etüt 117'nin notaları.....	39
Şekil 7. Etüt 151'in notaları.....	42
Şekil 8. Etüt 154'ün notaları.....	42
Şekil 9. Etüt 161'in notaları.....	43
Şekil 10. Etüt 162'nin notaları.....	46
Şekil 11. Etüt 170'in notaları.....	48
Şekil 12. Etüt 180'in notaları.....	49
Şekil 13. Etüt 200'ün notaları.....	51
Şekil 14. Etüt 206'nın notaları.....	52
Şekil 15. Etüt 208'in notaları.....	54
Şekil 16. Etüt 221'in notaları.....	55
Şekil 17. Etüt 258'in notaları.....	59
Şekil 18. Etüt 259'un notaları.....	59
Şekil 19. Elmas'ın Notaları	62
Şekil 20. Somalı Zeybeği'nin Notaları	64
Şekil 21. Ak Fasule Oldu mu'nun Notaları	66
Şekil 22. Konya Divan Ayağı'nın Notaları	68
Şekil 23. Silifke'nin Yoğurdu'nun Notaları	70
Şekil 24. Gine Yeşillendi Germir Bağları'nın Notaları.....	73

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Sözlük anlamı ile eğitim: “Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine, okul içinde veya dışında, doğrudan veya dolaylı yardım etme, terbiye.”(Türk Dil Kurumu [TDK], 2018) şeklinde tanımlanmıştır. Eğitim, ailede başlayıp okulda devam eden, kişinin bireysel çabasını da içerisinde barındıran bir süreçtir.

Eğitim; bilim, teknik ve sanatın her üçünü de kapsayan bir içerikle düzenlenerek bireyleri ve toplumları biçimlendirme, yönlendirme, değiştirme, geliştirme ve yetkinleştirmede en etkili süreç niteliği kazanır. Böyle bir eğitim bireyi biyopsişik, toplumsal ve kültürel boyutlarıyla, bedensel, bilişsel, duyuşsal ve devinişsel davranış yapılarıyla dengeli bir bütün olarak, en uygun ve en ileri düzeyde yetiştirmeyi amaçlar (Uçan, 2005). Bu yönüyle eğitim sadece bireyi etkileyen bir süreç olarak görülmemelidir. Bireyin eğitimi dolaylı olarak toplumun biçimlenmesine katkı sağlandığından eğitim için gerekli faktörleri iyi analiz etmek ve bunu en etkili biçimde uygulamaya geçirmek gerekir. Eğitim konusunda en önemli faktörlerden birisi de sanattır. (Uslu,1996), bunu şu şekilde ifade etmiştir: “Eğitim; insanların en iyi biçimde yetiştirilmesine kaynaklık eden etkili ve değerli bir araçtır. Bu değerli araç, insanlara hizmet sunabilmek amacıyla onların yaşamında önem oluşturan alanları kapsamına almıştır. Sanat da insan yaşamının vazgeçilmez alanlarından biri olarak, eğitim içerisindeki özgün yerini bulmuştur.” Eğitimin ayrılmaz bir parçası olan sanat, bireyin yorumlama becerisi ve yaratıcılığına katkıda bulunduğu gibi eleştirel düşünmeyi sağlayarak bireye farklı bakış açıları kazandırır. (Türkdoğan, 1984) sanat eğitimini: “Bireyin duygu, düşünce ve izlenimlerini anlatmada yeteneklerini ve yaratıcılık gücünü estetik bir düzeye ulaştırabilmek için yapılan eğitim çabasıdır.” şeklinde tanımlamıştır. Bu tanımdan hareketle, müzik eğitiminin de bu çabanın en önemli alt dallarından birini oluşturduğu söylenebilir.

(Uçan, 1996) müzik eğitimini: “Yalın ve özlü anlatımıyla müzik eğitimi; bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışını kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak değiştirme ya da geliştirme sürecidir” şeklinde tanımlamıştır. Yine (Uçan, 2005), “Müzik eğitimiyle bireyde meydana gelen değişimler öncelikle toplumu ve toplumu oluşturan diğer tüm bireyleri etkisi altına alır. İnsanın doğum öncesinde başlayıp doğumdan sonra belirginleşen müziğin oluşumu ve gelişmesi, müziği insan yaşamındaki bireysel, toplumsal, kültürel ve eğitimsel işlevleri müzik eğitimini zorunlu kılar” şeklindeki ifadeleriyle müzik eğitiminin önemine dikkat çekmiştir.

Çalgı eğitimi; “İnsanın kendisini yakından tanıyabilmesi, var olan yeteneklerini anlayabilmesi, eğitim aracılığı ile mevcut becerilerini geliştirip yeni beceriler elde edebilmesi ve bu sayede kendisini gerçekleştirebilme şansı veren bir uğraş olmasından dolayı müzik eğitiminin önemli bir koludur” diyen Uslu(1996), iyi bir çalgı eğitimi için gerekli şartları ve bu eğitimin kişi üzerindeki etkilerini şu şekilde açıklamıştır: “Kaliteli bir çalgı eğitiminin, çağın gerisinde kalmayan, gelişen dünyaya koşut, çağdaş eğitimin gereklerini taşıyan, yeniliklere açık, teknolojik gelişmelerde en üst düzeyde yararlanan, araç-gereç ve programların bu eğitimi gerçekleştirmeye uygun durumda olmasıyla ilgili ve orantılı olduğu söylenebilir. Ayrıca eğitici, geliştirici, yetiştirici, birleştirici, kaynaştırıcı, paylaştıracı, duyguları ve becerileri arttırıcı, özendirici, yarıştıracı, sabırlı ve disiplinli olmayı öğretici ve güdüleyici yönleriyle oldukça önemli bir eğitim biçimidir (Uslu, 2006).”

Diğer yandan (Parasız, 2009)’a göre çalgı eğitimi: “Bir çalgının çalınabilmesinde uygulanan, yöntemler bütünüdür. Bireysel olarak yapılan çalgı eğitiminde öğrencilere, çalgısını doğru bir teknikle çalma, çalışma süresini verimi arttıracak şekilde ayarlama, müzik kültürlerini çalgısı yoluyla en iyi şekilde kavratma ve müzikal becerilerini arttırmaya yönelik çalışmalar çalgı eğitiminin başlıca amaçlarıdır.”

Bağlama eğitimi, Türkiye’de geleneksel çalgılar içerisinde en yaygın biçimde ve uzun zamandır sürdürülen eğitim alanıdır. Bunun en temel nedeni ise bağlamanın geleneksel çalgılar içerisinde en çok sevilen, bilinen ve çalınan bir çalgı olmasıdır. Bağlama, çalış tekniklerindeki incelik, yöresel unsurları içermesi, virtüöziteye uygun bir çalgı olması ve kendine özgü ifade biçimleri ile zengin bir çalışma sahasına sahiptir (Kınık, 2010). Bu yönleriyle bağlama, kültürümüzün taşıyıcısı olma işlevini asırlarca üstlenmiştir.

Bağlama eğitimi, birkaç on yıl öncesine kadar meşke dayanmaktadır. Meşkte usta-çırak ya da hoca-öğrenci ilişkisi esastır. Bu yöntemle birlikte asırlar boyunca ses veya saz öğrenimi, eser dağarcığı gelişimi, eserlerin repertuarının kuşaktan kuşağa intikal etmesi, icra üsluplarının şekillenmesi sağlanmıştır. Meşkin neler sağladığını (Behar, 2016) kitabın önsözünde şöyle özetliyor: "Bundan yetmiş seksen yıl öncesine kadar geleneksel Osmanlı/Türk musıkisinin öğretimi ve aktarımı bütünüyle meşk adı verilen yönteme dayanırdı. Hem ses veya saz öğrenimi hem de öğrencilerin bir eser dağarcığı edinmeleri, meşk etmekle gerçekleşirdi. Meşk ederek müzik öğretmenin ve öğrenmenin basit bir araç, herhangi bir pedagojik yöntem olarak görülmesi eksik ve yanlış olur. Dört buçuk yüzyıllık Osmanlı/Türk musiki geleneğinde meşk sayısız müzisyen kuşakları tarafından bir öğretim yöntemi olarak benimsenmekle kalmamış, aynı zamanda ses ve saz eserleri repertuarının da yüzyıllar boyu kuşaktan kuşağa intikalini sağlamıştır. Bu iki işlevi birbirinden ayırmak imkânsızdır. Meşk bir yandan ses ve çalgı öğretimini ve icra üslûplarını şekillendirmiş, bir yandan da eser repertuarının nesiller boyu aktarımını ve zamanla yenilenip değişmesini sağlamıştır."

Başlangıçta taklit ve model alma (usta-çırak) yoluyla öğrenilen bağlamanın kurumsal anlamda ilk eğitimi, 1960'lı yıllarda İstanbul Aksaray Musiki Cemiyeti'nde bağlama sanatçısı Nida Tüfekçi'nin bağlama dersleri vermesiyle gerçekleşmiştir. Bundan sonra ise 1975 yılında İstanbul Türk Müziği Devlet Konservatuvarı'nın açılmasıyla bağlama eğitimi daha akademik bir ortamda devam ettirilmiştir. Bu kurumda ilk olarak bağlama dersleri Arif Sağ tarafından verilmeye başlanmış, daha sonra ise Nida Tüfekçi, Orhan Dağlı ve Yavuz Top gibi önemli isimlerle bağlama dersleri sürdürülmüştür (Kurt, 1989).

Diğer yandan bağlama eğitimi, daha sonraları kurulan bazı özel dersaneler aracılığıyla da verilmeye başlanmıştır. Bu dersanelerin ilki 1982'de İstanbul'da açılan Arif Sağ Müzik Merkezi'dir. 1987 yılında Ankara'da kurulan dersane ise İhsan Öztürk Müzik Dershanesi'dir. Bu dersanelerin sayısı zaman içerisinde artmış ve bunların içerisinde bazıları günümüze kadar varlığını devam ettirmiştir (Ekici, 2006).

Ülkemizde akademik anlamdaki bağlama dersleri daha sonraki yıllarda açılan Türk Müziği Konservatuvarlarında devam ettirilmiştir. Bu konservatuvarlar sırasıyla; Ege Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı, Gaziantep Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı ve Sakarya Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuvarı

olmuştur. Eğitim fakültelerine bağlı Müzik Öğretmenliği bölümleri içerisinde bağlama eğitimi ilk kez, 1970'ten sonra Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Bölümü'nde verilmiş, daha sonraları birçok müzik öğretmenliği bölümü ve Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde bağlama eğitimi yer almıştır (Say, 2005).

Bugün gelinen noktada Türk Müziği Devlet Konservatuvarları ile birlikte Müzik Eğitimi Anabilim Dalları, Güzel Sanatlar Fakülteleri ve Liselerinin tamamında bağlama eğitimi ve öğretimi yapılmaktadır. Bu doğrultuda bağlama eğitim öğretimine yönelik günümüze kadar birçok çalışmalar yapılmış, programlar geliştirilmiş, farklı yöntem ve teknikler denenmiş ve metot kitaplar yazılmıştır. Sürecin bağlama çalgısı adına önemli olduğu söylenebilir (Kaptan, 2016).

Bağlama eğitimi alanında yapılan ilk yazılı çalışma; Güray Taptık'ın 1970'li yıllarda yayımlanmış olduğu fakat basım tarihi bulunmayan dört ciltlik "Bağlama Büyük Metod" adlı kitabıdır. Daha sonrasında ise Sabri Yener'in 1987 yılında yayımladığı "Bağlama Metodu I-II-III" adlı kitaptır. Bunların devamında; 1989 yılında İrfan Kurt'un "Bağlamada Düzen ve Pozisyonlar" adlı kitabı, 1989 yılında Erdal Tuğcular'ın "Bağlama İçin Çoksesli Türküler Dağarcığı" adlı kitabı, 1992 yılında Nevzat Altuğ'un dört ciltlik "Temel-Teknik Bağlama Eğitimi" metot kitabı, 2000 yılında Savaş Ekici'nin "Bağlama İçin Etütler ve Tezene Çalışmaları" adlı kitabı ve 2001 yılında Erol Parlak'ın "El İle Bağlama Çalma (şelpe) Tekniği Metodu I-II" adlı kitap bu alandaki yapılmış akademik çalışmaların ilk örneklerini oluşturmaktadır (Kaptan, 2011).

Bağlama eğitiminde yapılmış günümüze daha yakın metot çalışmalarının bazıları ise şunlardır: Arif Sağ ve Erdal Erzincan'ın "Bağlama Metodu" adlı kitabı, Can Karahan'ın "Perde Perde Bağlama" adlı kitabı, Cemalettin Kalender ve Levent Keskin'in "Bağlama Eğitimi" adlı kitabı, Ali Kazım Akdağ'ın "Bağlama Metodu 1" adlı kitabı, Zeki Atagür'ün "Bağlama Egzersizleri" adlı kitabı Zeki Çağlar Namlı'nın "Bağlama Bir Müzik Esntrümanı" adlı kitabı ve Zekeriya Kaptan'ın "Çocuklar İçin Bağlama Metodu" adlı kitabı.

1.1. Problem Durumu

Kültürleri yok olmaktan kurtaran en önemli aracın kitap, en iyi öğretim şeklinin de planlı, programlı ve metotlu bir öğretim olduğu bugün artık herkesçe kabul

edilmektedir. Bu yüzden ki, batıda her enstrüman için çok sayıda ve bilimsel metotlar yazılmıştır. Türkiye’de ise, bağlama öğretimi konusunda uygulamalı çalışmaların bir hayli ilerlemiş olmasına rağmen, metot denemelerinin çok geç başladığı, eldeki mevcutlarında genellikle pratik (notasız), sayıca az ve sınırlı olduğu görülmektedir (Yener, 2003).

Türk halk çalgılarının eğitimindeki en önemli konu metottur. Fakat genel anlamda bu konunun çok iyi anlaşıldığı söylenemez. Bağlama ise en çok metot çalışması yapılan halk çalgılarının başında gelmektedir. Fakat bu çalışmaların büyük bir çoğunluğu usta çırak ilişkisi içerisinde kendisini yetiştirmiş kişiler tarafından yapıldığından, bilimden daha çok ticari veya ekonomik endişelerin ön planda tutulduğu görülmektedir. Metot adı altındaki bu çalışmalar incelendiğinde, ciddi yaklaşımlar da olmakla birlikte büyük bir çoğunluğu türkü kitabı olmaktan öteye gidememiştir. Kaynakçası veya bibliyografyası olmayan birçok metot çalışmasını görmek mümkündür. Bunun sonucu olarak da birçok ezginin notası yanlış yazılmış, anlatımlar ve kavramlar birbirine karıştırılmış, bağlamayı ve notayı yeni gören öğrencilere 4. veya 5. sayfada türkü öğretilmeye çalışılmıştır. Konu ile ilgili kaynaklar görülmeden araştırma ve inceleme yapılmadan hazırlanmış olan bu çalışmalar, ancak piyasadaki belirli bir çevreye hitap etmektedir. Metot adı altında yapılan çalışmaların büyük çoğunluğunda amaç yeterince belirgin değildir. Nota bilen öğrencilere mi yoksa bilmeyenlere mi hitap edildiği veya ilk önce nota mı öğretiliyor bağlama mı, yoksa her ikisi paralel mi öğretiliyor, yeterince açık değildir. Metotta hangi konuların hangi sıra ile ne oranda bulunması gerektiği yine çok iyi düşünülmesi gereken bir konudur. Metotta öğretilecek konular en basitten başlanarak adım adım hem daha önce öğretilen konular pekiştirilerek hem de yeni konular eklenerek verilmelidir (Ekici, 2016).

1.2. Problem Cümlesi

Savaş EKİCİ’nin “Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri” isimli metodunun “Bilişsel ve devinişsel alandaki hedefleri ve hedef davranışları nelerdir?” sorusuna cevap aranmıştır.

1.2.1 Alt Problemler

1. Metot, daha çok hangi hedefleri gerçekleştirmeye yöneliktir?
2. “Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri” metodundaki parçaların devinişsel alandaki hedefleri ve hedef davranışları nelerdir?

3. “Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri” metodundaki parçaların bilişsel alandaki hedefleri ve hedef davranışları nelerdir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, bağlama eğitimi metotları arasında en çok kullanılanlardan biri olan “Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri” metodunun hangi hedef ve hedef davranışların gerçekleştirilmesine yönelik olarak hazırlandığını incelemek ve metodun bağlama öğretim yöntemi ve genel müzik eğitimi açılarından içeriğini belirlemektir.

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırmada, bağlama eğitimi metotları arasında, ülkemizde en çok tanınan ve kullanılan metotlardan biri olan “Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri” metodu incelenmeye değer görülmüştür. Bu metotta öğretilmesi hedeflenen bağlama öğretim yöntemi ve genel müzik eğitimi kavramlarının belirlenmesi; metot hakkında bilgi sahibi olmak isteyen, bu metottan yararlanan ve yararlanmak isteyen eğitimciler, öğrenciler ve araştırmacılar için kaynak niteliği taşıması açısından önemlidir.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

Araştırma için belirlenen betimsel yöntemin, problemin çözümü için uygun olduğu, veri toplama araçlarının araştırmanın problemi ve alt problemleri için uygun olduğu varsayılmıştır.

1.6. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Bu araştırma “Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri” metodunun içerdiği 168 etüt ve 103 eser arasından hedeflerin özgünlüğüne göre seçilen 17 etüt ve 6 eserle sınırlıdır.

2. Bu araştırmada metot, çağdaş öğretim programının kazanımlar ve hedef davranışlar bölümleri kapsamında incelenmiştir; içerik, öğretme durumları, sınav ölçme durumları ve değerlendirme işlemleri bölümleri incelemenin dışında tutulmuştur.

3. Bu araştırmada metodun bilişsel ve devinişsel alanlardaki kazanımları ve davranışları incelenmiştir. Duyuşsal alandaki kazanımlar ve davranışlar, araştırmanın dışında tutulmuştur.

1.7. Tanımlar

Metot: Çalgı ğretiminde başlangıç aşamasından itibaren kullanılan, kolaydan zora doğru tutarlı bir eğitsel çizgi içeren nota rnekli kitaplardır (SAY, 2005).

Etüt: alışarak ve araştırarak bir çalgı ya da ses üzerinde güçlülüğü arttırmak ve tekniği geliştirmek amacıyla, (gam, arpej, çift ses, akor, oktav, tril, legato, staccato vb. gibi) belli bir konu ele alınarak yazılmış parçalardır (SAY, 2005).

BÖLÜM II

2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bekir KÜÇÜKAY'ın “Klasik Gitar İçin Başlangıç Metodunun Hedef, Hedef Davranış ve Konu Kapsamı Yönünden İncelenmesi (Süleyman TARMAN, yüksek lisans tezi 1996)

TARMAN (1996) bu araştırmasında, Bekir KÜÇÜKAY'ın Klasik Gitar İçin Başlangıç Metodunu; hedef, hedef davranış ve içerik yönünden incelemiştir. Bu amaçla, metodun daha çok hangi hedefleri gerçekleştirmeye yönelik olduğu, bu hedeflerin hangi örtük kritik davranışları kapsadığı ve bu hedef ve hedef davranışların daha çok hangi ünite ve konularla ilişkili olabileceği ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Araştırma için gerekli verilerin, melodik çalışmaların ve metodun tümünün “metot çözümleme” yöntemi ile incelenmesi sonucu elde edildiği belirtilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde ise “Çağdaş Öğretim Programı” modeli esas alınmıştır. Araştırma sonucunda 20 hedef ve buna bağlı 85 hedef davranışın kapsandığı görülmüştür. Elde edilen bulgulardan, gitar öğretim programlarını hazırlama veya geliştirme çalışmalarında faydalanılabileceği belirtilmiştir.

Devlet Konservatuvarlarının Lise Devresinde Viyola Eğitiminde Kullanılan Kreutzer Etütlerin Devinişsel Hedef ve Hedef Davranışlar Yönünden İncelenmesi (Bige Bediz KOÇAK, yüksek lisans tezi 1996)

KOÇAK (1996) bu çalışmada devlet konservatuvarlarının lise devresinde yapılan viyola eğitiminde kullanılan Kreutzer Metodundan seçilen on bir etüt, devinişsel hedef ve hedef davranışlar yönünden incelenmiştir. Araştırma sonucunda on bir etütte 11 hedef ve buna bağlı 44 hedef davranışın kapsandığı görülmüştür. Bu çalışmayla, ilgili öğretim kurumlarında yapılan viyola öğretimine ve öğretim programlarını geliştirme çalışmalarına katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Hazırlık Sınıfı Flüt Eğitiminin Hedefler, Hedef Davranışlar, İçerik Yönünden İncelenmesi Hazırlık Sınıfı Flüt Dersi İçin Bir Öğretim Programı Taslağının Hazırlanması (Aynur ATALAN, yüksek lisans tezi 1998)

ATALAN (1998) bu araştırmayla, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü hazırlık sınıfında yer alan flüt eğitimi dersinin, çağdaş eğitim ve öğretim programına uygun olarak belirli bir plan ve program çerçevesinde gerçekleştirilmesi için, hazırlık sınıfı flüt eğitimi dersleri hedefler, hedef davranışlar ve içerik yönünden incelenerek, bu sınıf için taslak bir eğitim programı hazırlamayı amaçlamıştır. Araştırma sonucunda Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü hazırlık sınıfı flüt eğitimi incelenmiş, durumlar saptanmış ve elde edilen sonuçlardan yararlanılarak, “Hazırlık Sınıfı Flüt Dersi Taslak Öğretim Programının” hazırlandığı belirtilmiştir.

Piyano Eğitiminde Kullanılan Başlangıç Metotlarından “J. A. BURKARD’ın (Band I) Hedef-Hedef Davranış Ve İçerik Yönünden İncelenmesi (Aylin TOKCAN, yüksek lisans tezi 1998)

TOKCAN’ın (1998) bu araştırmasında metodun hedef, hedef davranışlar ve içerik açısından kapsadığı konular ve bu konulara ilişkin piyano çalma teknikleri saptanmıştır. Araştırma için gerekli olan veriler metodun tümünde yer alan etütlerin “metot çözümü” yöntemiyle incelenmesi sonucu elde edilmiştir. İnceleme sonucunda diğer başlangıç metotlarından, izlediği yöntem açısından farklılık göstermekte olduğu ve öğrenciyi kısa sürede piyano eğitiminde belli bir noktaya getirerek doğru bir başlangıç yaptırdığı sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmanın, piyano eğitimine başlangıç metotlarının, “çağdaş öğretim programları öğeleri” doğrultusunda geliştirilmesi, hazırlanması ve uygulanmasında önem taşıması ve benzeri çalışmalara örnek olması, amaç olarak belirtilmiştir.

Suzuki Keman Eğitimi Başlangıç Metodundaki Etütlerin Devinışsel Hedef Ve Hedef Davranışlar Bakımından Analiz Edilmesi (Ümit ÖNDER yüksek lisans tezi 2004)

ÖNDER (2004) bu çalışmada, suzuki keman eğitimi başlangıç metodunda yer alan 16 etüdü, devinişsel hedef ve hedef davranışları bakımından incelemiştir. Bu bağlamda, metottaki etütlerin öncelikle hangi hedefe yönelik olduğu tespit edilmiş ve bu

amaca yönelik hedef davranışlar ortaya çıkarılmıştır. Veriler etüt çözümü yöntemi ile elde edilmiş, bulgular ise çağdaş öğretim programı modelinin ilk iki ögesi olan hedef ve hedef davranışlarla açıklanmıştır. Araştırmada 16 etütte, 46 hedef ve 130 hedef davranışın kapsandığı sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmanın; Suzuki Keman Öğretim Yöntemi vasıtasıyla eğitim veren ya da verecek olan eğitimcilere ve yetişecek olan öğrencilere açıklayıcı başvuru kaynağı olma niteliği taşıması amaçlanmıştır.

Üniversitelerin Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalları Birinci Sınıf Flüt Eğitiminin ve Bu Eğitimde En Yaygın Kullanılan Etüt ve Eserlerin “Hedef ve Hedef Davranışlar” Açısından İncelenmesi (Z. Deniz TÜRE UYAN yüksek lisans tezi 2005)

UYAN (2005) bu araştırmasının amacını üniversitelerin müzik eğitimi anabilim dalları birinci sınıf flüt eğitiminin hedef ve hedef davranışlar açısından durumunu ortaya koymak ve bu eğitimde en yaygın kullanılan etüt ve eserleri çağdaş eğitim programı esaslarına uygun olarak hedef ve hedef davranışlar açısından incelemek olarak belirtmiştir. Verilerin toplanmasında mülakat, anket ve belgesel tarama teknikleri kullanılmıştır. Araştırma sonucu incelenen etüt ve eserlerin bilişsel ve devinişsel alan ağırlıklı olduğu gözlenmiştir.

“Suzuki Piano School Volume I” Okul Öncesi Dönem Piyano Eğitimine Başlangıç Metodunun Hedef ve Hedef Davranışlar Açısından İncelenmesi (Utkan AKPINAR, yüksek lisans tezi 2009)

AKPINAR (2009) bu çalışmada, okul öncesi dönem piyano eğitimine başlangıç metotlarından biri olan “Suzuki Piano School Volume I” metodunun, hangi hedef ve hedef davranışların gerçekleştirilmesine yönelik olarak hazırlandığını araştırmıştır. Bu bağlamda “Suzuki Piano School Volume I” metodundaki on sekiz etüt arasında, kazandırdığı hedef ve hedef davranışların özgünlüğüne göre seçilmiş olan on iki etüdü, Prof. Dr. Ali Uçan’ın geliştirmiş olduğu “çalgi metotlarını çağdaş öğretim programı modeline dayalı metot çözümü yöntemiyle inceleme” yaklaşımını kullanarak incelemiştir. İnceleme sonucunda belirlenen hedefler bilişsel alanın “bilgi” basamağında; devinişsel alanın ise “uyarılma”, “kılavuz denetiminde yapma” ve “beceri haline getirme” basamaklarında olduğu görülmüştür. Metodun yirmi dokuz bilişsel hedef ve otuz sekiz devinişsel hedef içerdiği sonucuna ulaşılmıştır.

“Denes Agay’s Learning To Play Piano I” Piyano Eğitime Başlangıç Metodunun Hedef ve Hedef Davranışlar Yönünden İncelenmesi (Meltem DEVELİ, yüksek lisans tezi 2011)

DEVELİ (2011) bu çalışmasında Denes Agay’s Learning To Play Piano I metodundaki elli dokuz parça arasından, hedeflerinin özgünlüğüne göre seçtiği on yedi parçayı, hedef ve hedef davranışları açısından incelemiştir. İncelemede Uçan’ın geliştirmiş olduğu “çalgı metotlarını çağdaş öğretim programı modeline dayalı metot çözümlene yöntemiyle inceleme” yaklaşımını kullanmıştır. Araştırmada bilişsel ve devinişsel alanda kapsanan hedef ve hedef davranışlar ele alınmıştır. İnceleme sonucunda belirlenen hedefler bilişsel alanın “bilgi” basamağında; devinişsel alanın ise “uyarılma”, “kılavuz denetiminde yapma” ve “beceri haline getirme” basamaklarında olduğu görülmüştür. Metodun otuz üç bilişsel hedef ve kırk altı devinişsel hedef içerdiği sonucuna varılmıştır.

Trompet Eğitimcilerinin Trompet Eğitime İlişkin Görüşleri ve Arban Metodunun, Hedef ve Hedef Davranışlar Yönünden İncelenmesi (Volkan CANŞE, yüksek lisans tezi 2012)

CANŞE (2012) bu araştırmanın amacını, uzman görüşü alınarak trompet eğitime başlangıç müfredatında en çok kullanılan Arban Metodunun hangi hedef ve hedef davranışların gerçekleştirilmesine yönelik olarak hazırlandığını incelemek olarak belirtmiştir. Bu doğrultuda “Arban metodundan on beş etüdün, kazandırdığı hedef ve hedef davranışların özgünlüğüne göre seçildiği, seçilen etütlerin, çalgı metotlarını çağdaş öğretim programı modeline dayalı metot çözümlene yöntemiyle incelendiği görülmüştür. Araştırmada bilişsel ve devinişsel alandaki hedef ve hedef davranışlar kapsamaktadır. Belirlenen hedeflerin bilişsel alanın “bilgi” basamağında; devinişsel alanın ise “uyarılma”, kılavuz denetiminde yapma ve “beceri haline getirme” basamaklarında olduğu sonucuna varılmıştır.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma bütünüyle nitel bir araştırmadır. Araştırma metninde betimsel bir yol izlenmiştir. Araştırmada, konu ile ilgili ön bilginin oluşturulması açısından, gerekli kaynak ve verilerin toplanması için yerli ve yabancı literatür taranmıştır. “Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri” metodu, bilişsel ve devinişsel alanlarda “Çağdaş Öğretim Programı” öğelerinden “Hedef ve Hedef Davranışlar” bakımından “metot çözümlene” yöntemiyle incelenmiştir.

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmada evren, Türkiye’de bağlama eğitiminde kullanılan metotlardır.

Örneklem ise bu metotlar arasından seçilen “Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri” metodundan, kazandırdığı hedef ve hedef davranışların özgünlüğüne göre seçilmiş on yedi etüt ve altı eserdir.

Örneklem için “Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri” adlı metot, aşağıda yer alan sekiz üniversitenin bağlama eğitimcileriyle e-posta yoluyla görüşülmesi sonucu belirlenmiştir.

Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarı, İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Gaziantep Üniversitesi Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği Ana Bilim Dalı.

3.3. Veri Toplama Teknikleri

Müzik Eğitimi ve Bağlama Eğitimi ile ilgili gerekli kaynak ve verilerin toparlanması için “Kaynak Tarama” (Yıldırım, Şimşek, 2009) tekniği uygulanmıştır. Hedef ve hedef davranışların belirlenmesi aşamasında ise metodun tümü etüt çözümleme yöntemi ile incelenmiş ve benzer çalışmalar taranmıştır.

Metodun çözümlenmesi sonucu elde edilen hedef ve hedef davranışlar; bilişsel ve devinişsel alanlarda (Sönmez, 2009) sınıflandırmasına göre sınıflandırılmıştır.

3.4. Hedeflerin Sınıflandırılması

Hedef (kazanım) genel anlamıyla varılmak istenen nokta olarak tanımlanabilir. Eğitimde hedef ise, kişide gözlenmesi kararlaştırılan istendik özellikler olarak ele alınabilir (Sönmez,2009).

Eğitim aşamalı bir süreçtir. Birinci aşama hedeflerin belirlenmesidir. Eğitimin hangi amaçları gerçekleştirmek için gerçekleştirileceğine karar verilir. İkinci aşamada belirlenen hedefler doğrultusunda bir eğitim (öğretim) gerçekleştirilir, bu uygulama aşamasıdır. Üçüncü aşama değerlendirme aşamasıdır. Bu aşamada yapılan, eğitimin belirlenen hedeflere ulaşip ulaşmadığı test edilir. Dördüncü aşama sürecin değerlendirilmesi aşamasıdır (Bacanlı, 2006).

Bloom’un sınıflama sisteminde üç davranış alanı bulunmaktadır. Bunlar; zihinsel düşünme becerilerini ve yeteneklerini içeren bilişsel alan; öğrenmeye yönelik öğrenci tutumlarını, değerlerini ve alışkanlıklarını sınıflayan duyuşsal alan; fiziksel hareketleri ve bunlarla ilgili becerileri içeren psikomotor alandır. (Gözütok, 2007)

Bu çalışmada metodun kazandırmak istediği bilişsel ve devinişsel alanlardaki hedef ve hedef davranışlar ele alınmıştır. Aşağıda bilişsel ve devinişsel alan hakkında kısaca bilgi verilmiştir.

3.4.1. Bilişsel Alan

Bilişsel alan, zihinsel öğrenmelerin çoğunlukta olduğu ve zihinsel yetilerin geliştirildiği alandır. Bu alanın alt basamakları, bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirmedir (Demirel, 2003).

Bu altı basamak da kendi içinde alt basamaklara ayrılmaktadır.

3.4.1.1. Bilgi

Bu basamak, herhangi bir nesne ve olguyla ilgili bazı özellikleri kişinin görünce tanıması, sorunca söylemesi ya da ezberden aynen tekrar etmesi davranışlarını kapsar (Sönmez,2009).

Bilgi basamağı; terimlerin bilgisi, olguların bilgisi, araç gereçlerin bilgisi, alışların bilgisi, yönelimler ve aşamalı dizilerin bilgisi, sınıflamaların ve sınıfların bilgisi, ölçütlerin bilgisi, yöntemlerin bilgisi, ilke ve genellemelerin bilgisi, kuramların ve yapıların bilgisi alt basamaklarına ayrılmaktadır (Demirel, 2003).

3.4.1.2. Kavrama

Kavrama düzeyinde, bilgi düzeyinde kazanılan davranışların öğrenci tarafından özümsemesi, kendine mal edilmesi, anlamının yakalanması söz konusudur (Sönmez, 2009).

Demirel'e göre kavrama basamağı, çevirme, yorumlama ve öteleme (kestirme) alt basamaklarına ayrılmaktadır.

3.4.1.3. Uygulama

Bu düzeyde, bilgi ve kavrama basamağında kazandığı davranışlara dayanarak öğrenciden kendisi için yeni olan bir sorunu çözmesi istenmelidir (Sönmez, 2009).

3.4.1.4. Analiz

Bu, bir iletişim içeriğini, meydana getirici parçalarına ya da öğelerine ayırıp bunlar arasındaki ilişkileri açık seçik hale getirmektir. Analiz basamağı; öğelere dönük analiz, ilişkilere dönük analiz ve örgütlenme ilkelerine dönük analiz alt basamaklarına ayrılmaktadır (Akpınar, 2017).

3.4.1.5. Sentez

Sentez, öğeleri belli ilişki ve kurallara göre birleştirip bir bütün oluşturma işidir; fakat her bütün oluşturma işi sentez olamaz. Sentezde yenilik, özgünlük, buluş, icat, yaratıcılık gibi özellikler söz konusudur (Sönmez, 2009).

Sentez basamağı üç alt basamağa ayrılmaktadır. Bunlar; “özdeşsiz bir iletişim muhtevası oluşturma, bir plan veya işlemler takımı önerisi oluşturabilme, soyut işlemler takımı geliştirebilme” alt basamaklarıdır.

3.4.1.6. Değerlendirme

Sönmez’e göre değerlendirme, ölçme sonuçlarını bir ölçüte vurup, bir yargıya varma süreci olarak tanımlanabilir. Değerlendirme basamağı, iç ölçütlerle değerlendirme, dış ölçütlerle değerlendirme adlarıyla iki alt basamağa ayrılır.

3.4.2. Devinişsel Alan

Öğrenilmiş becerilerin kodlandığı alandır. Kişi kaslarını, vücut organlarından birini veya birkaçını veya tümünü kullanarak bazı davranışlar ortaya koyabilir. Bu tür davranışlar doğuştan şifrelenmiş, geçici veya öğrenilmiş olabilir (Sönmez, 2009).

Bu alan; uyarılma, kılavuz denetiminde yapma, beceri haline getirme, duruma uydurma ve yaratma alt basamaklarına ayrılmıştır.

3.4.2.1. Uyarılma

Bu basamakta kişi doğru becerinin nasıl yapıldığını önce dikkatle izler, sonra o davranışı yapmak için vücudu istenilen konuma getirir. Bu nedenle devinişsel alanla ilgili davranış modelleri ya da örnekleri kişiye istenilen nitelik, süre ve yeterlikte yapılarak sunulmalıdır (Sönmez, 2009).

Uyarılma basamağı; algılama ve bedensel kurulma alt basamaklarına ayrılmaktadır.

3.4.2.2. Kılavuz Denetiminde Yapma

Bu basamakta, bir iş ya da işlemin tümünü oluşturan işlem basamaklarını, öğrencinin işin gerektirdiği sıraya göre, öğretmenle ya da ustayla birlikte yapması söz konusudur. Kılavuzla birlikte yaptıktan sonra öğrenci modelini, örneğini, yapılanları göz önüne alarak kendi kendine yapmaya yönelir. Bu süreç sırasında kişi kılavuzlayan, (öğretmen ya da usta) tarafından sürekli denetim altında tutulur (Sönmez, 2009).

Kılavuz denetiminde yapma basamağı; kılavuzlayanla yapma ve kendi kendine yapma alt basamaklarına ayrılmaktadır.

3.4.2.3. Beceri Haline Getirme

Kişi bu basamakta becerili insan durumuna gelir. Hedef davranışları kendi başına, hiç kimseden yardım almadan, o işin gerektirdiği nitelikte, sürede ve yeterlikte yapar (Sönmez, 2009).

Beceri haline getirme basamağı; istenilen nitelikte yapma; istenilen nitelikte ve sürede yapma; istenilen nitelikte, sürede ve yeterlikte yapma alt basamaklarına ayrılmaktadır.

3.4.2.4. Duruma Uydurma

Kişi, beceri haline getirme basamağında kazandığı davranışları, devinişsel özellikleri ağır basan yeni bir problem durumuna kolayca uygular. Bu düzeyde önceden kazanılan becerilerin alana genellemesi söz konusudur (Sönmez, 2009).

3.4.2.5. Yaratma

Yaratma; yeniden ortaya koyma, benzeri olmayanı yapma, devinişsel özellikleri ağır basan orijinal, benzersiz, yeni bir davranış örüntüsü oluşturma işidir (Sönmez, 2009).

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada belirlenen amaç, problem ve alt problemler doğrultusunda, elde edilen veriler birbirleriyle ilişkilendirilerek bir sonuca varılmıştır. Gerekli veriler; “Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri” metodundan seçilmiş olan etüt ve eserlerin “Çağdaş Öğretim Programı” öğelerinden “Hedef ve Hedef Davranışlar” bakımından “metot çözümleme” yöntemiyle incelenmesi sonucu elde edilmiştir.

3.5.1. Çağdaş Öğretim Programı

Çağdaş öğretim programının öğeleri şunlardır:

1. Hedefler
2. Hedef Davranışlar
3. İçerik
4. Öğretme Öğrenme Durumları
5. Sınama Ölçme Durumları
6. Değerlendirme İşlemleri (Uçan, 1996).

Hedef: Hedefler, yetiştirdiğimiz kişide bulunmasını istediğimiz, eğitim yoluyla kazandırılabilir nitelikteki özelliklerdir. Bir dersin hedefleri, o dersi alan öğrenciye kazandırılmak istenilen yeni davranışlar ya da öğrencinin önceki davranışlarında oluşturulmak istenen değişikliklerdir (Büyükkaragöz, 1997).

Hedefler, müzik öğretimiyle bireylere kazandırılmak ya da bireylerde değiştirilmek, dönüştürölmek, geliştirilmek ve yetkinleştirilmek istenen davranışsal özelliklerdir. Bu özellikler, iç içe kenetli yetenekler veya yeterlikler olarak belirlenir (Uçan, 1996).

Hedef Davranış: Hedef davranışlar gözlenebilir, doğrudan veya dolaylı biçimde ölçülebilir olmalıdır; kapsamlı olmalıdır; bir hedefin altında yer alan davranış kesinlikle o hedefle ilgili olmalıdır; bir hedefin altında yer alan davranışın sınırları belli olmalı ve o hedef altındaki başka bir davranış ifadesinde kapsanmış olmamalıdır (Büyükkaragöz, 1997).

Müzik öğretimiyle öğrencilere kazandırılacak ya da onlarda geliştirilecek her bir hedefin çözümlenerek, gözlenip ölçülebilir öğrenci davranışlarına dönüştürölmeleriyle ortaya çıkan, o hedefle ilgili kritik davranışlardır. Kritik davranış, 'hedefle kesinlikle ilgili bulunan ve tek başına gözlenmiş olması hedefe ulaşıldığının sınırlı bir kanıtını oluşturan davranıştır (Uçan, 1996).

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUM

4.1. Birinci, İkinci ve Üçüncü Alt Problemlere Ait Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde “Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri” metodundan seçilmiş olan 17 etüdün ve 6 eserin, bilişsel ve devinişsel alanlardaki hedef ve hedef davranışları ile ilgili bulgularına ve bu bulguların yorumlarına yer verilmiştir.

Her tabloda, sırayla iki alt probleme ilişkin bulgular bulunmaktadır: Etüt ya da eserdeki bilişsel hedef ve hedef davranışlar, etüt ya da eserdeki devinişsel hedef ve hedef davranışlar.

“ Bağlamının Tutuluğu, Sağ ve Sol El Teknikleri” Bölümünde Kapsanan Hedef ve Hedef Davranışlar

2.1. Bağlamının Tutuluğu

Çalgıların tutuğu ve alış biçimleri; çoğunlukla insanların doğal duruğu veya oturuğu pozisyonlarına göre geliştirilmiştir. Form veya yapı olarak da insanların bu pozisyonlarına göre şekillendirilmiş ve bir alış tekniği kazanmıştır. Bağlama ise; hem alış biçimi hem de form olarak insanın oturuğu pozisyonuna göre gelişmiş veya geliştirilmiş bir çalgıdır.

Bütün çalgılarda olduğu gibi bağlamayı da iyi bir şekilde icra edebilmenin en önemli şartı; doğru bir alış tekniğinin kazanılmasıdır. Doğru bir teknikte ancak; doğru bir oturuğu ve duruğu, çalgının ve tezenenin doğru tutulması ile mümkündür. Bunlar çalgıdan çıkaracağımız sesin kalitesini etkileyen en önemli unsurlardır. Bağlamanızı doğru tutabilmek için aşağıdaki kuralları dikkatle okuyarak uygulayınız.

1. Fotoğraf No: 1 de grldği gibi vücut yapınıza uygun bir sandalyeye dik olarak oturunuz. Ayaklarınızı yerden destek veya g alabilecek şekilde ve topuklar birbirinden 30-35 cm açıklıkta yere basınız.

2. Bağlamının teknesini sağ bacağımız ile vücudunuzun birleştiği bölgeye yerleştiriniz. Bu konumda bağlamının göğsü tam karşıya bakmalıdır. Sağ kolunuzu fotoğraftaki gibi üstten bağlamaya koyarak hem yere doğru hem de vücudunuza doğru bir kuvvet uygulayarak sol elinizin yardımı olmadan 1 numaralı fotoğraftaki gibi dengede durmasını sağlayınız. Bağlamının sapını yere paralel konumdan çok az yukarı doğru kaldırarak hafif çapraz bir konuma getirerek tutabilmelisiniz. *Normalden yüksek veya alçak bir sandalye, aşırı rahat kanepeler veya koltukta oturarak bağlama çalışmak; vücudun dik oturuğunu engelleyeceğinden bağlama tutuğunu da zorlaştıracaktır.* Bu nedenle vücudunuzun yapısına uygun bir sandalyede, dik oturmanız önemlidir.

Unutulmamalıdır ki; *bağlama almak ile bağlama çalışmak aynı şey değildir.*

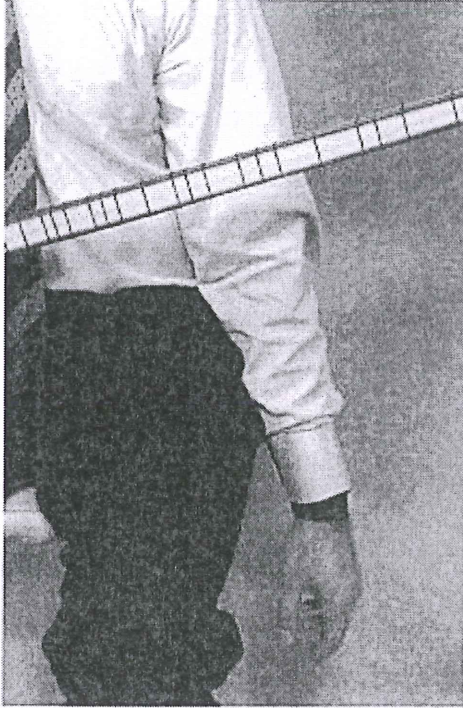
Fotoğraf No:1
Doğru Oturuş, Duruş ve Tutuş

2.2. Sol El Pozisyonu

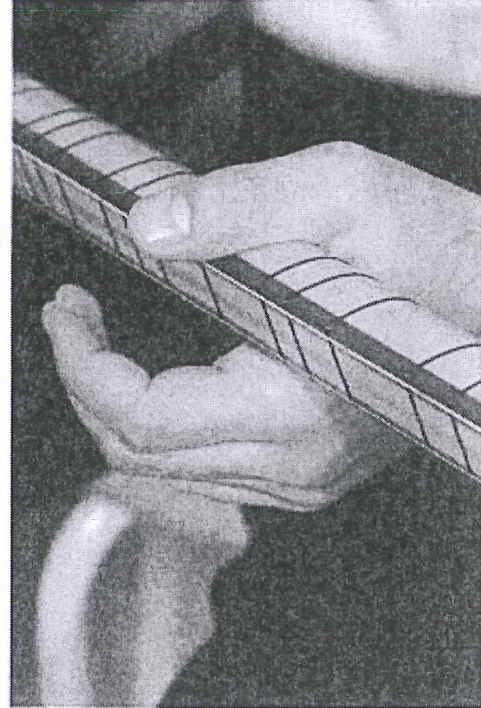
Sol elinize ve parmaklarına herhangi bir kuvvet uygulamadığınız zaman eliniz doğal konumda 2 numaralı fotoğraftaki gibidir.

Bu konumda başparmak ile işaret parmağı arasındaki boşluğa dikkat edildiğinde “U” şeklinde bir ovalliğe sahip olduğunuzu göreceksiniz. Bağlamanın sapı ise elinizin bu biçimine göre yapılmıştır.

Sol el parmaklarına herhangi bir kuvvet uygulamadan sapa getirerek herhangi bir perdede sol elinizi 3, 4, ve 5 numaralı fotoğrafta görüldüğü gibi sapa temas ettiriniz.

Fotoğraf No: 2
Sol Elin Doğal Konumu

Fotoğraf No: 3
Sol Elin Sapa Teması

Fotoğraf No:4
Sol Elin Saptaki Konumu

Fotoğraf No:5
Sol El Avuç içinin Görünümü

Sol elinizin bağlamanın sapı üzerinde rahat hareket edebilmesi için; aşağıdaki uyarıları dikkatle okuyarak uygulayınız.

1- 4 Numaralı fotoğrafta görüldüğü gibi; sadece işaret parmağı ile baş parmağınız arasında kalan bölüm bağlamanın sapına hafifçe değiyor konumda olmalıdır.

2- 5 Numaralı fotoğrafta görüldüğü gibi; Sol elinizin avuç içi (baş parmağın geri bölümü) ve içi bağlamanın sapına değmemelidir.

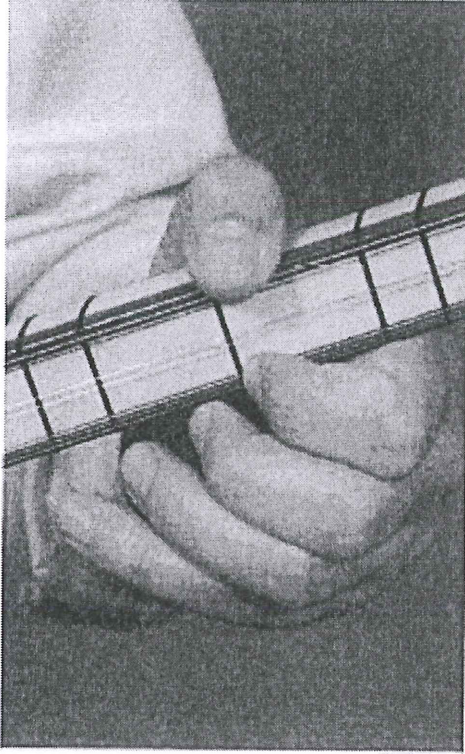
3- Sol elinizin içi bağlamanın teknesine doğru açık olmalıdır.

Yukarıdaki uyarılar sol el tekniğinin doğru yerleşmesi ve elin rahat çalışması bakımından oldukça önemlidir. Bu üç maddenin uygulamasında devamlı kontrollü ve olabildiğince hassas davranılmalıdır.

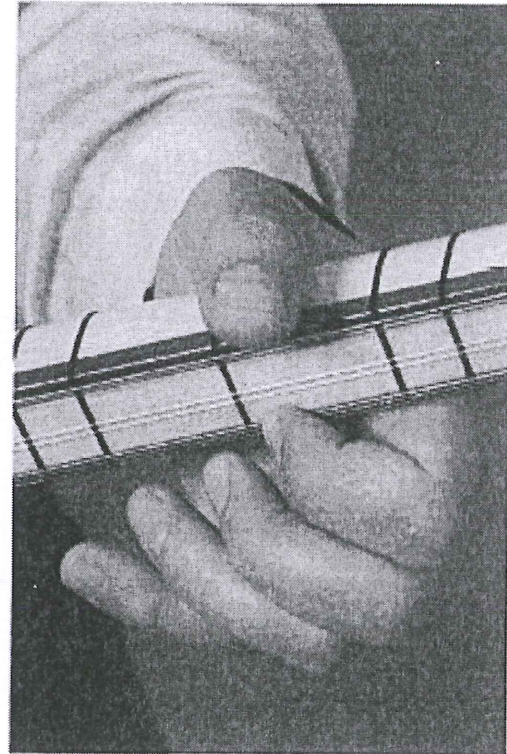
2.3. Perdelere Basış

Sapa temas etmiş durumda olan sol elinizin işaret parmağını (1.parmak) dik ve tırnak bağlamanın göğsünü gösterecek şekilde basınız. (Fotoğraf No: 6 ve 7) Diğer parmaklar ise sapın üzerinde, tele basmadan fakat her an basacakmış gibi bir konumda durmalıdır.

2.,3., ve 4. parmakların da perdelere basış şekli işaret parmağında (1.parmak) olduğu gibi yine dik ve tırnak bağlamanın göğsünü gösterecek şekilde olmalıdır. (Fotoğraf No:6 ve 7)

Fotoğraf No:6
Perdeye Basış

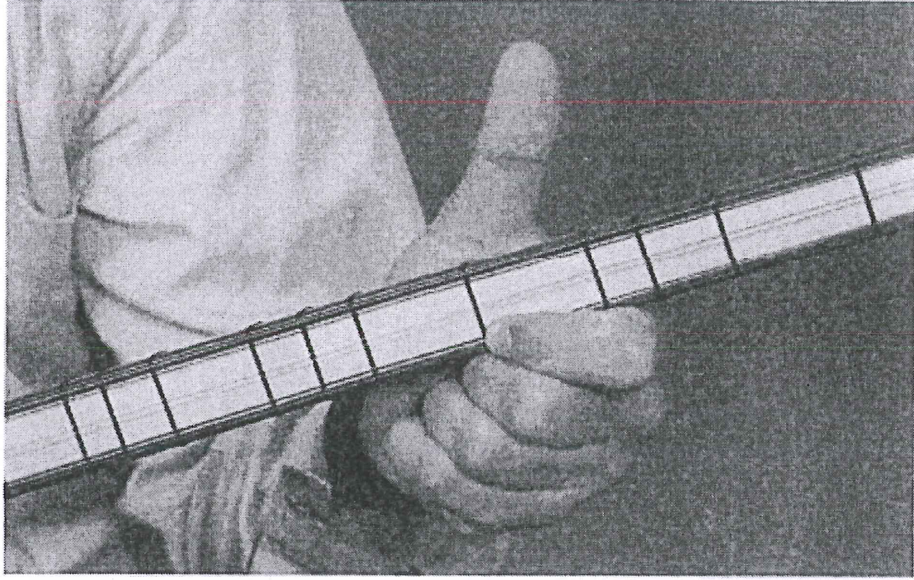
Fotoğraf No:7
Sol El Parmakları

UYARI:

Parmaklar perdeye basarken sol el pozisyonunu bozmamaya dikkat ediniz. (Sol el avuç içinin sapa değmemesine ve el içinin bağlamanın teknesine doğru açık olması gerektiğini hatırlayınız. Fotoğraf No: 4 ve 5'e tekrar bakınız.)

2.4. Sol Eldeki Yanlış Pozisyonlar

8 numaralı fotoğrafta, sol elin yanlış bir pozisyonu görölmektedir. Bu konumdaki ilk hata; 2.,3., ve 4. parmakların sap üzerinde değil, sapın altında durmasıdır. Bu konumda parmakların yerinden çıkararak perdeye zamanında basması oldukça zor olacaktır. Fotoğrafa dikkat edildiğinde sol elin doğal konumunun da (*Elin yürürken yanda doğal duruş şekli Fotoğraf No:2 ve 10'da görölmektedir*) bozulduğu görölmektedir.

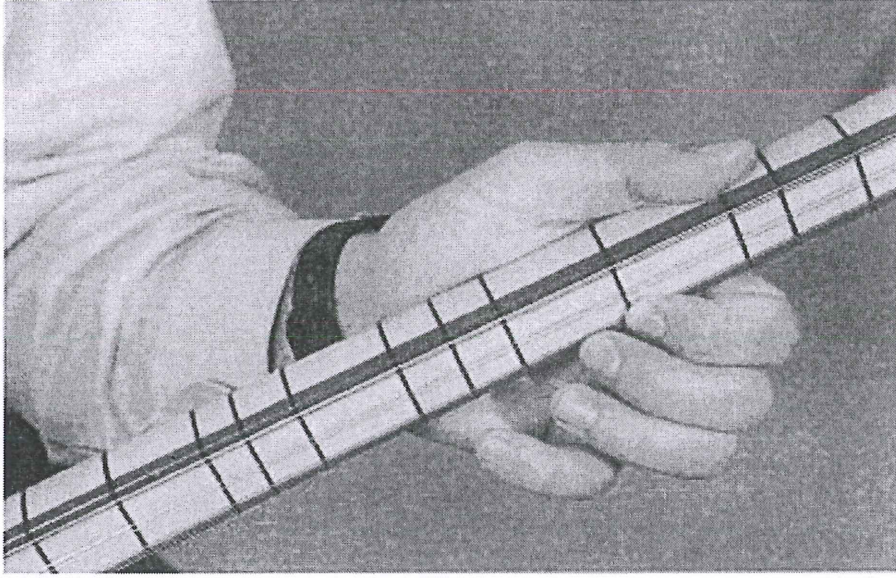
Fotoğraf No:8
Sol El Parmakların Yanlış Pozisyonu

Bu fotoğrafta görölen diğer bir hata ise; başparmağın duruşudur. Bu pozisyonda başparmağın işaret parmağı ile aynı hizada olması gerekirken, sapın arka tarafında oldukça geride ve havada durmaktadır. Bu konumda başparmağın zamanında perdeye basması çok zor olacaktır.

Bu nedenle hem baş parmağın hem de 2.,3., ve 4. parmakların konumu veya duruşu; mutlaka 6 ve 7 numaralı fotoğrafta göröldüğü gibi sap üzerinde ve her an perdeye basmaya hazır bir konumunda olmalıdır.

9 Numaralı fotoğrafta ise, sol elin başka bir yanlış pozisyonu görülmektedir. Fotoğrafta görüldüğü gibi hem sol el avuç içi hem de elin içi bağlamanın sapına değmektedir. Bu tür bir tutuşta sürtünme fazla olacağından el sap üzerinde rahat hareket etmeyeceği gibi parmaklar da perdeye doğru basmayacaktır.

9 Numaralı fotoğraftaki diğer bir yanlış ise, işaret parmağının perdeye basışıdır. Parmaklar perdenin (9 numaralı fotoğrafta görüldüğü gibi) tam üzerine değil, 7 numaralı fotoğrafta görüldüğü gibi perdenin yukarı yanına basmalıdır.

Fotoğraf No:9
Sol Elin Yanlış Pozisyonu

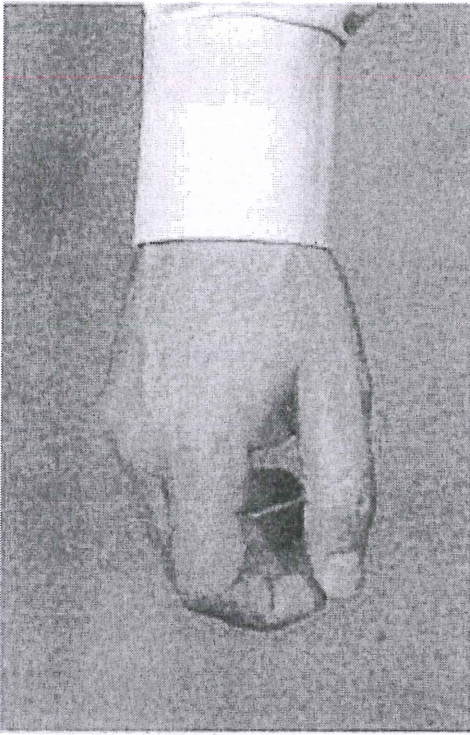
Fotoğraflarda görülmeyen fakat sol elin konumunda en çok görülen yanlışlardan birisi de; işaret parmağının (1.parmağın) yatık ve tırnağın bağlamanın göğsünü değil, yukarıyı göstermesidir. Bu şekilde basan parmağın daha çok yatay bir çalış pozisyonuna sahip olan bağlamanın sapı üzerinde hareket etmesini güçleştirecektir.

UYARI:

Bu çalışma aşamasında sol elinizin sap üzerindeki duruşunu aynaya bakarak 6 ve 7 numaralı fotoğraflar ile karşılaştırarak kontrol etmeniz büyük fayda vardır. Bu nedenle fotoğraflarda görülen doğruları ve yanlışları siz de bağlamanızda uygulayarak görünüz.

2.5. Sağ El Pozisyonu(Tezenenin Tutuluşu)

Bir çalgıyı iyi bir şekilde icra etmenin en önemli şartı çalgıdan doğru ve temiz ses çıkarmaktır. Doğru ve temiz ses çıkarabilmek için ise; sağ ve sol el tekniğinin doğru yerleşmiş olması gereklidir. *Sağ eliniz ile tel üzerinde öyle bir denge sağlamalısınız ki; tele üstten vurarak çıkardığınız ses ile alttan çektiğiniz sesin şiddeti birbiri ile aynı olsun.* Yani tezeneyi üstten mi vurduğunuz, alttan mı çektiğiniz belli olmamalıdır.

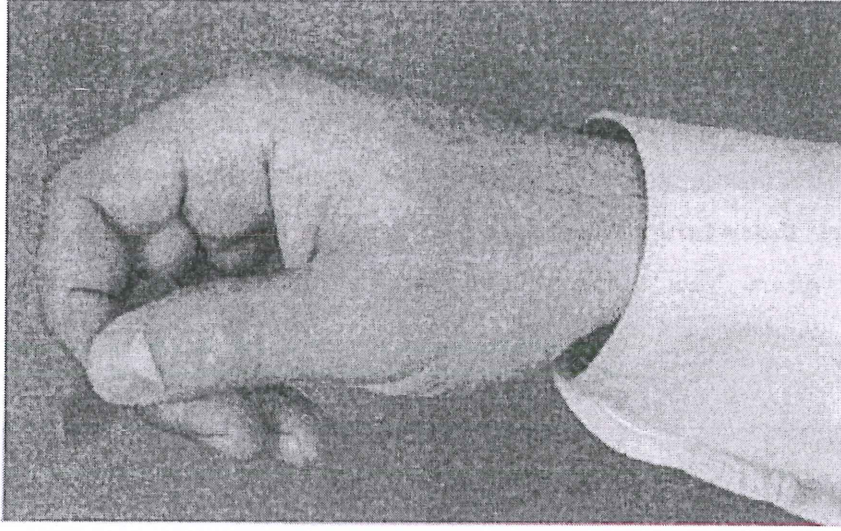

Fotoğraf No:10
Sağ Elin Doğal Konumu

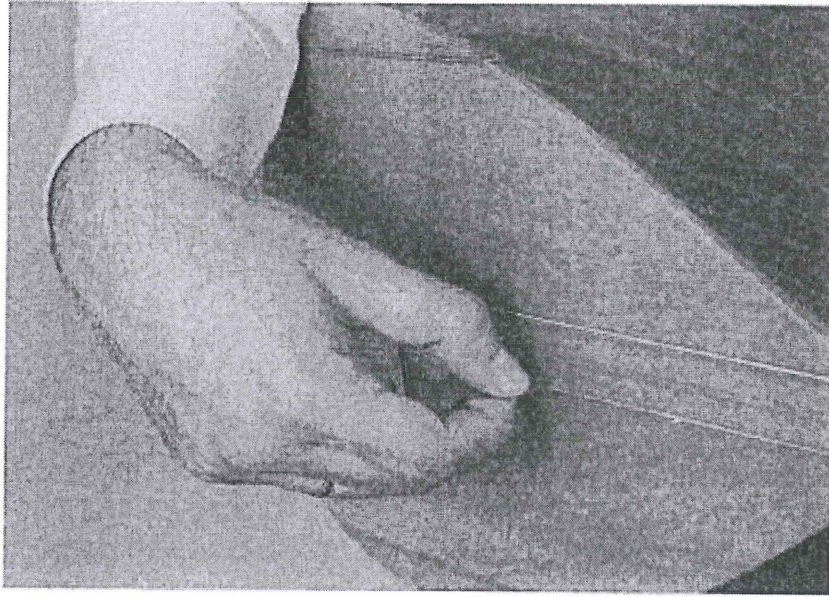

Fotoğraf No:11
Tezenenin Doğru Tutuluşu

Sağ elinize ve parmaklarınıza herhangi bir kuvvet uygulamadığınız zaman doğal konumda 10 numaralı fotoğraftaki gibi olduğunu göreceksiniz. Bu konumdaki elinizin baş parmağının ucu ile işaret parmağının arasına tezeneyi koyarak hafifçe tutunuz. Elinizin 11 numaralı fotoğraftaki şekli aldığını göreceksiniz. Tezenenin en doğru tutuş şekli olan bu konuma tel üzerinde de dikkat etmelisiniz. 11 ve 12 numaralı fotoğrafta görüldüğü gibi tuttuğunuz tezenenizi elinizin doğal konumunu bozmadan bağlamızın alt telinin üzerine getirerek koyunuz.

Fotoğraf No:12
Tezene Tutuşun Önden Görünüşü

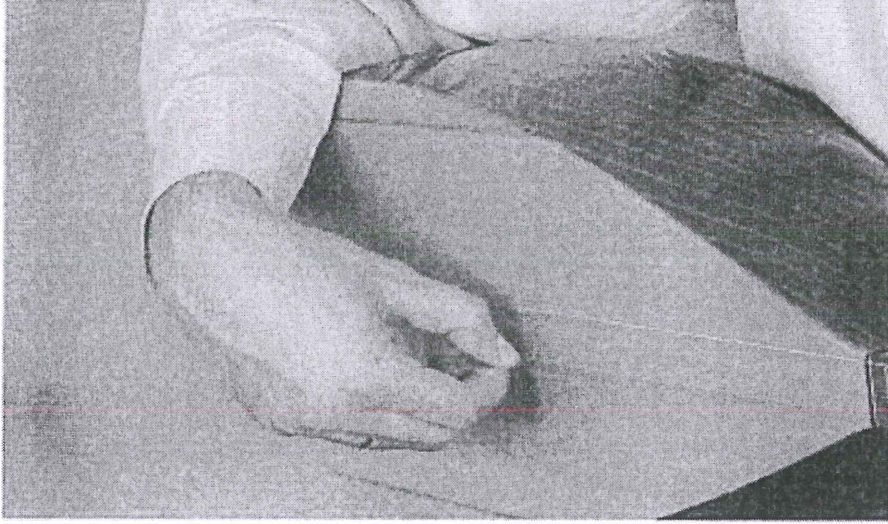
Fotoğraf No:13
Tezenenin Telde Duruşu

Eliniz ve tezeneniz tel üzerinde **Fotoğraf No:13** de görüldüğü gibi durmalıdır. Daha önce belirtildiği gibi; tele üstten vurarak çıkardığımız ses ile alttan çektiğiniz sesin şiddeti birbiri ile aynı olabilmesi için tezene tel üzerinde mutlaka 13 numaralı fotoğrafta görüldüğü gibi dik bir konumda durmalıdır.

2.6. Tezenenin Telde Çalışması

Tezene tutduğunuz elinizi hiç bozmadan göğsün tam ortasına 14 numaralı fotoğrafta görüldüğü gibi telin üzerine koyunuz.

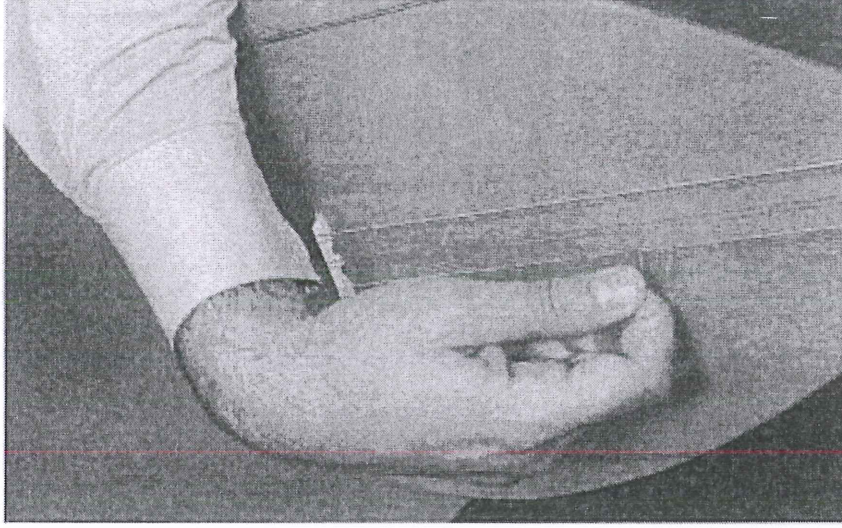

Fotoğraf No:14
Tezene ve Elin Tel Üzerinde Duruşu

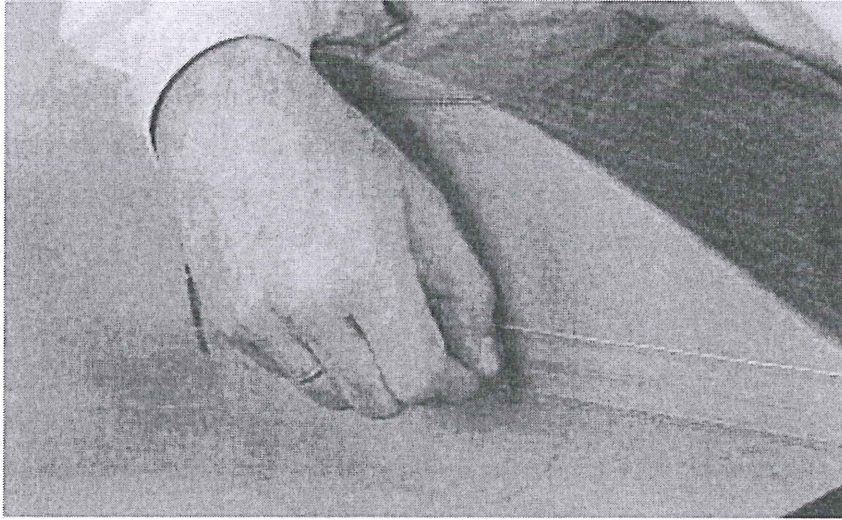
Daha sonra baş parmağınızın ucu ile dışa doğru ve bilekten gelen bir hareket ile aşağıya doğru itiriniz. Aşağıda kalan tezeneyi yukarıya doğru bu defa işaret parmağınızın ucuna kuvvet uygulayarak yukarıya ve göğse doğru yine bilekten gelen bir hareket ile çekiniz.

Bağlamada tezenenin çalışması ya aşağıya ya da yukarıya doğrudur. Tezene tel üzerinde çalışırken sağ eldeki hareketin sağ el bileğini aşip dirseğe ve omuza ulaşması doğru değildir. Sağ eldeki bütün hareketler bilekten ve ilgili tel üzerinde teli fazla aşmadan mümkün olduğu kadar küçük hareketler ile yapılmalıdır. Tezene yukarıdan aşağıya doğru vurulduğunda çok aşağıya, aşağıdan yukarıya doğru çekildiğinde de çok yukarıya çıkmamalıdır. Çünkü geniş hareketler (büyük hareketler) için çok zaman gerektiğinden, küçük süreli (küçük zamanlı) notaların icrasına büyük hareketlerle sağ el yetişemeyeceğinden sesler bozuk çıkacaktır. Bu nedenle sağ eldeki hareketler tek tel üzerinde (tavırlar hariç) ve küçük olmalıdır. Tezene ile yukarıdan vurarak ve aşağıdan çekerek çıkardığımız sesler mutlaka birbirine eşit frekansta (şiddette) ve dengeli olmalıdır. Bu dengeyi sağlayabilmek için eliniz ve tezeneniz tel üzerinde 14 numaralı fotoğrafta görüldüğü gibi olmalıdır.

2.7. Sağ Eldeki Yanlış Pozisyonlar

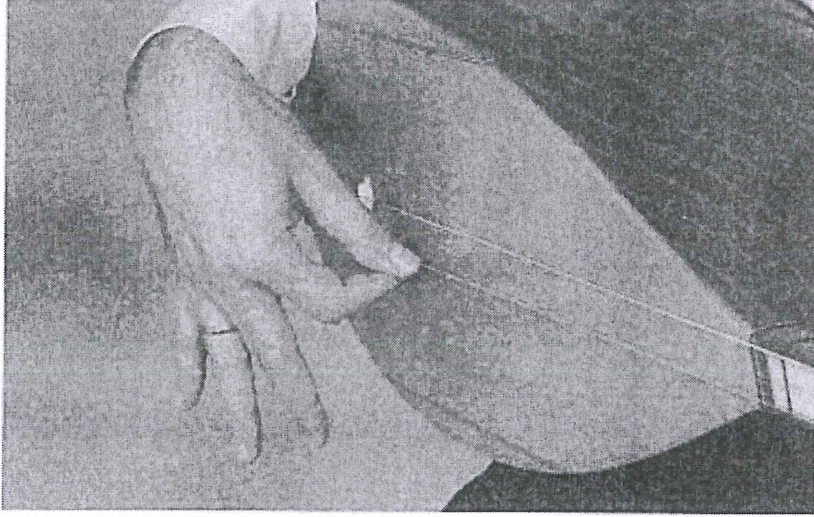

Fotoğraf No:15
Tezenenin Tel Üzerinde Yanlış Duruşu

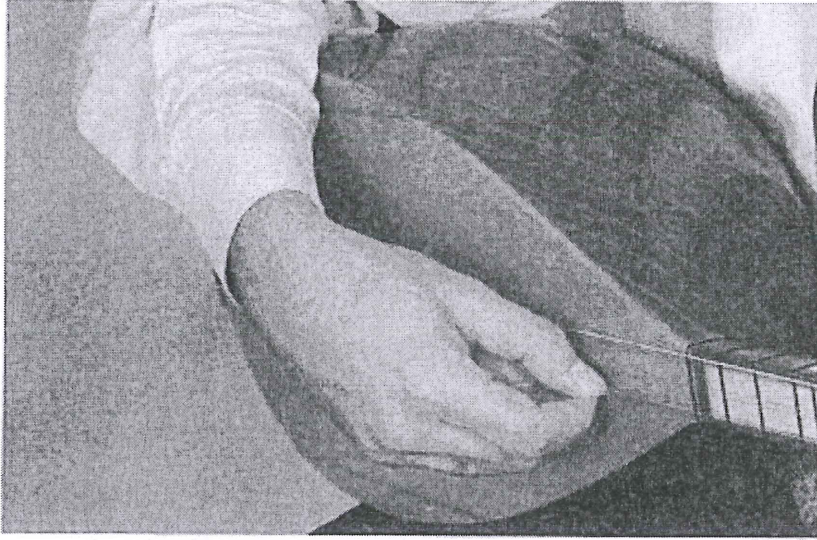

Fotoğraf No:16
Tezenenin Tel Üzerinde Yanlış Duruşu

Tezene ve elin 15 ve 16 numaralı fotoğrafta görüldüğü gibi çalışması durumunda, yukarıdan vurduğunuz sesler ile aşağıdan çektiğiniz seslerin şiddeti birbirine eşit olmayacaktır. Bu nedenle 15 ve 16 numaralı fotoğrafta görülen el ve tezenenin pozisyonu doğru değildir.

Fotoğraf No:17
Sağ Elin Tel Üzerinde Yanlış Duruşu

Fotoğraf No:18
Sağ Elin Tel Üzerinde Yanlış Duruşu

17 numaralı fotoğrafta; tezene ve el hem alt eşiğe fazla yaklaşmış hem de 2.,3., ve 4. parmakların duruşu elin doğal duruşuna aykırıdır. Böyle bir pozisyonda çalgıdan çıkaracağınız sesler hem sert hem de doğal olmayacaktır.

18 numaralı fotoğrafta ise; görüldüğü gibi tezene ve el göğüsün ortasında değil bu defa sapa fazla yaklaşmıştır. Bu pozisyonda çıkaracağınız sesler yine çalgının gerçek tonunu (tınsını) yansıtmayacak ve aşırı yumuşak olacaktır. Bu nedenle 17 ve 18 numaralı fotoğraflardaki el ve tezene pozisyonları doğru değildir.

Şekil 1. Bağlamanın Tutuluşu, Sağ Ve Sol El Teknikleri Bölümü

Tablo 1 “Bağlamanın Tutuluşu, Sağ Ve Sol El Teknikleri Bölümünün Hedefleri Ve İlgili Davranışları

BİLİŞSEL ALAN	HEDEF I	Bağlamanın temel öğelerini kavrayabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Bağlamanın telli (bu metot 7 telli bağlama için yazılmıştır) bir çalgı olduğunu söyleme
		Bağlamanın perdeli (bu metot 23 perdeli bağlama için yazılmıştır) bir çalgı olduğunu söyleme Sesin tezene yardımıyla elde edileceğini söyleme
DEVİNİŞSEL ALAN	HEDEF II	Bağlamayı doğru tutabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Vücut yapısına uygun bir sandalyede dik şekilde oturma
		Bağlamanın teknesini sağ bacak ile vücudun birleştiği bölgeye, bağlamanın göğsü tam karşıya bakacak şekilde yerleştirme
		Sağ kolun teknenin üzerine konulduğunda sol elin yardımı olmadan bağlamanın dengede durmasını sağlama (sapın yere paralel konumundan yukarı yönde hafif çapraz duruşu)
	HEDEF III	Sol eli doğru teknikle sapa yerleştirebilme
	HEDEF DAVRANIŞ	İşaret parmağı ile başparmağın arasında kalan bölümü, sapa hafifçe degecek şekilde yerleştirme
		Avuç içinin sapa temas etmemesini, bağlamanın teknesi yönünde açık olmasını sağlama
		Perdeye basacak olan parmağın, tırnak yönünün bağlamanın göğsünü gösterecek şekilde dik basmasını sağlama
	HEDEF IV	Tezeneyi doğru tutabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Tezeneyi, başparmağın ucu ile işaret parmağının ucu arasında hafif bir kuvvet uygulayarak tutma
Elin, bağlamanın göğsünün tam ortasından tellerin üzerine gelmesini sağlama		
Tezenenin aşağı yukarı hareketinin bilekten ve küçük hareketler olmasını sağlama		

Hedef I ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, araç-gereç bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; gösterilen bağlama parçasının adını ve işlevini söylemesi gerekir.

Hedef II ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın uyarılma basamağının, bedensel kuruluş alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; sandalyeye dik bir şekilde oturması ve sağ kolunu bağlamanın üzerine koyduğunda bağlamanın göğsü tam karşıya gelecek şekilde dengede duruyor olması gerekir.

Hedef III ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın uyarılma basamağının, bedensel kuruluş alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması

için; sol elini bağlamanın sapında rahatça hareket ettirecek şekilde yerleştirmesi, avuç içinin sapı kavramamasına dikkat etmesi, perdeye basacak olan parmağın dik basması ve tırnağının bağlaman göğsünü göstermesi gerekir.

Hedef IV ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın uyarılma basamağının, bedensel kuruluş alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; eli tellerin üzerine orta eşik hizasından bağlamanın göğsünü ortalayacak şekilde getirmesi, tezeneyi işaret ve başparmağı arasında hafif bir kuvvet uygulayarak tutması ve tezene hareketlerinin küçük ve bilekten olması gerekir.

Görüldüğü gibi “Bağlamanın Tutuluşu, Sağ ve Sol El Teknikleri” bölümünde 4 ayrı hedef ve bunlara bağlı 12 hedef davranış kapsamaktadır. Kitap içerisinde on iki sayfa ayrılan bu bölümde, görsel materyaller de kullanılarak konunun üzerinde ayrıntılı şekilde durulmuştur. Bu bölümdeki kazanımların önemi sıkça vurgulanmış, ileriki bölümlerde doğru ve temiz çalmanın koşulu olarak “Bağlamanın Tutuluşu, Sağ ve Sol El Teknikleri” bölümündeki hedef ve hedef davranışların önemine dikkat çekilmiştir.

**“Natürel Sesler ve Dörtlük-Sekizlik Notaların Tezene Vuruşları” Bölümünde
Kapsanan Hedef ve Hedef Davranışlar.**

Bu bölümde kapsanan hedef ve hedef davranışlar 55. ve 82. etütler üzerinden incelenmiştir.

55

The image shows three staves of musical notation for Etüt 55. The first staff is in 4/4 time and contains a sequence of notes with fingerings: 1, 2, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 1, 2, 1, 1, 1, 1, 0. The second staff is a first ending, marked '1.', and contains notes with fingerings: 1, 2, 1, 3, 3. The third staff is a second ending, marked '2.', and contains notes with fingerings: 3, 1, 0. The notation includes a treble clef, a 4/4 time signature, and various note values and rests.

Şekil 2. Etüt 55'in notaları

Tablo 2 Etüt 55’in Hedefleri Ve İlgili Davranışları

BİLİŞSEL ALAN	HEDEF I	Etütte geçen belli başlı müzik terimlerinin anlam bilgisi
	HEDEF DAVRANIŞ	“Dizek, anahtar, ölçü sayısı, nota, nota süresi, ölçü çizgisi, dolap, bitiş çizgisi ve röpriz” kavramlarının tanımlarını derste geçen ifadesiyle söyleme Verilen “dizek, anahtar, ölçü sayısı, nota, nota süresi, ölçü çizgisi, dolap, bitiş çizgisi ve röpriz ” tanımlarının doğru ya da yanlış olduğunu söyleme
HEDEF II	Etütte geçen temel alışılar bilgisi	
HEDEF DAVRANIŞ	“Dörtlük nota süresinin, sekizlik nota süresinin, dört dörtlük ölçü sayısının, la-si-do-re-mi ve fa notalarının” karşılığı olan sembolleri yazma Yukarıda verilen kavramların karşılığı olan sembolleri notada bulup gösterme	
DEVİNİŞSEL ALAN	HEDEF III	Ana seslerin bağlama üzerinde (alt tellerde) yerlerini kavrama ve tezenenin aşağı-yukarı vuruşunu öğretmen yardımıyla yapabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	La-si-do-re-mi-fa notalarını, 1., 2. ve 3. parmaklarını kullanarak çalma (“Bağlamanın tutuluşu sağ ve sol el teknikleri” bölümünde kapsanan hedef ve hedef davranışlar hatırlatılmalıdır) Tezeneyi aşağı-yukarı yönde dörtlük ve sekizlik nota değerinde çalma
	HEDEF IV	Ana seslerin bağlama üzerinde (alt tellerde) yerlerini kavrama ve tezenenin aşağı-yukarı vuruşunu öğretmen gözetiminde kendi başına yapabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Etüdü parmak numaralarına uyararak ve dolap işaretine dikkat ederek çalma Tezeneyi aşağı-yukarı yönde dörtlük ve sekizlik nota değerinde çalma

Hedef I ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, terimler bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; “Dizek, anahtar, ölçü sayısı, nota, nota süresi, ölçü çizgisi, dolap, bitiş çizgisi ve röpriz” kavramlarının tanımlarını derste geçen ifadesiyle söylemesi ve verilen tanımların doğru ya da yanlış olduğunu söylemesi gerekir.

Hedef II ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, temel alışılar bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; “Dörtlük nota süresinin, sekizlik nota süresinin, dört dörtlük ölçü sayısının, la-si-do-re-mi ve fa notalarının” karşılığı olan sembolleri yapması ve notada bulup göstermesi gerekir.

Hedef III ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kılavuzlayanla birlikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedeflere ulaşmış olduğunun anlaşılması için; notaları doğru parmaklarla ve doğru tezene yönleriyle öğretmeni taklit ederek çalması gerekir.

Hedef IV ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kendi kendine yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedeflere ulaşmış olduğunun anlaşılması için; notaları doğru parmaklarla ve doğru tezene yönleriyle öğretmen gözetiminde kendi başına çalması gerekir.

55 numaralı etüt “kâtibim” türküsünün bir bölümü alınarak oluşturulmuştur. Ezginin, sadece dörtlük ve sekizlik notalar kullanılarak oldukça sadeleştirildiği görülmektedir. Bilinen bir ezgi olması etüdün daha akılda kalıcı olmasını ve daha keyifli çalışmasını sağlamıştır.

Şekil 3. Etüt 82'nin notaları

Tablo 3 Etüt 82'nin Hedefleri ve İlgili Davranışları

BİLİŞSEL ALAN	HEDEF I	Etütte geçen belli başlı müzik terimlerinin anlam bilgisi
	HEDEF DAVRANIŞ	“İki dörtlük ölçü sayısı ve ek çizgi” kavramlarının tanımını derste geçen ifadeyle söyleme
		Verilen “iki dörtlük ölçü sayısı ve ek çizgi” tanımlarının doğru ya da yanlış olduğunu söyleme
	HEDEF II	Etütte geçen temel alışlar bilgisi
HEDEF DAVRANIŞ	“sol-la-oktav si- oktav do-oktav re” notalarının karşılığı olan sembolleri yazma	
	Yukarıda verilen notaların karşılığı olan sembolleri dizekte bulup gösterme	
DEVİNİŞSEL ALAN	HEDEF III	Ana seslerin bağlama üzerinde (alt tellerde) yerlerini kavrama ve tezenenin aşağı-yukarı vuruşunu öğretmen yardımıyla yapabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	“sol-la-oktav si- oktav do-oktav re” notalarını, 1., 2. ve 3. parmakları kullanarak çalma
		Tezene tutuşuna ve vuruş yönlerine dikkat ederek dörtlük ve sekizlik nota değerlerini çalma
	HEDEF IV	Ana seslerin bağlama üzerinde (alt tellerde) yerlerini kavrama ve tezenenin aşağı-yukarı vuruşunu öğretmen gözetiminde kendi başına çalabilme
HEDEF DAVRANIŞ	Etüdü parmak numaralarına uyarak ve temiz ses elde etmeye çalışarak çalma	
	Sekizlik ve dörtlük notaların sürelerinin doğruluğuna dikkat ederek çalma	

Hedef I ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, terimler bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; “İki dörtlük ölçü sayısı ve ek çizgi” kavramlarının tanımlarını derste geçen ifadeyle söylemesi ve verilen tanımların doğru ya da yanlış olduğunu söylemesi gerekir.

Hedef II ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, temel alışlar bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; “iki dörtlük ölçü sayısının ve ek çizginin” karşılığı olan sembolleri yapması ve notada bulup göstermesi gerekir.

Hedef III ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kılavuzlayanla birlikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedeflere ulaşmış olduğunun anlaşılması için; notalara, temiz ses gelecek şekilde doğru parmaklarla, öğretmeni taklit ederek çalması gerekir.

Hedef IV ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kendi kendine yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedeflere ulaşmış olduğunun anlaşılması için; notaları doğru parmaklarla ve doğru tezene yönleriyle öğretmen gözetiminde kendi başına çalması gerekir.

Görüldüğü gibi “natürel sesler ve dörtlük-sekizlik notaların tezene vuruşları” bölümünde iki etütte, 8 hedef ve buna bağlı 16 hedef davranış kapsamaktadır.

Bu bulgulardan anlaşıldığına göre “natürel sesler ve dörtlük-sekizlik notaların tezene vuruşları” başlıklı bölümün dörtlük ve sekizlik nota değerinde tezenenin aşağı yukarı hareketi ile 1.2. ve 3. parmaklar kullanılarak alt teldeki tüm ana seslerin yerlerinin öğretilmesine yönelik olduğu görülmektedir.

Etütlerde her nota için ayrı ayrı tezene yönü gösterilmemiştir. 1. etüdün üzerindeki şemada dörtlük değerdeki notaların tezene yönünün yukarıdan aşağı olacağı, 16. etüdün üzerindeki şemada, sekizlik değerdeki ikili notaların tezene yönünün aşağı-yukarı olacağı gösterilmiştir. Bu aksi gösterilmedikçe tüm çalışmalar için kural olarak verilmelidir.

59. etüde kadar la-sol arasındaki seslerin, daha çok sıralı (ikili aralık) şekilde geldiği görülmektedir. Sesler arası geçiş genellikle 1. Parmağın yan sese taşınması veya 2.-3. parmağın tizdeki sese uzatılmasıyla elde ediliyor. 59. etütten itibaren, bir oktav aralığında etütlere geçiliyor ve ikiliden büyük aralıkların çalmasına daha çok yer veriliyor. Bu atlamalı seslerin olduğu etütler çalışılırken yavaş bir tempo belirlenmeli, seslere işaret edilen parmaklarla temiz şekilde basıldığından emin olundukça tempo hızlandırılmalıdır.

81-82-83-84-85 ve 86. etütlerde bağlamanın alt tellerindeki tüm ana seslerin yer aldığı görülmektedir. Bu etütler tezene yönüne ve parmak numaralarına uygun olarak temiz şekilde çalınmadıkça bir sonraki bölüme geçilmemelidir.

“Tartım Kalıpları” Bölümünde Kapsanan Hedef ve Hedef Davranışlar

Bu bölümde kapsanan hedef ve hedef davranışlar 114, 115 ve 117. etütler üzerinden incelenmiştir

114

Şekil 4. Etüt 114’ün notaları

115

Şekil 5. Etüt 115’in notaları

Şekil 6. Etüt 117'nin notaları

Tablo 4 Etüt 114, 115 ve 117'nin Hedefleri ve İlgili Davranışları

BİLİŞSEL ALAN	HEDEF I	Etütlerde geçen belli başlı müzik terimlerinin anlam bilgisi
	HEDEF DAVRANIŞ	“Uzatma noktası ve ölçü tekrar işareti” kavramlarının tanımlarını derste geçen ifadeyle söyleme
		Verilen “Uzatma noktası ve ölçü tekrar işareti” tanımlarının doğru ya da yanlış olduğunu söyleme
	HEDEF II	Etütlerde geçen temel alışımlar bilgisi
HEDEF DAVRANIŞ	“On altılık notanın, dörtlük susun, sekizlik susun, si bemol notasının (1. ve 18. Perde) ve orta telde sol notasının (7. perde)” karşılığı olan sembolleri yazma	
	Yukarıda verilen kavramların karşılığı olan sembolleri notada bulup gösterme	
DEVİNİŞSEL ALAN	HEDEF III	Öğrenilen yeni nota süresini, alt ve orta tellerde yeni sesi ve kullanılan yeni parmağı öğretmen yardımıyla yapabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	On altılık notanın ve uzatma noktasının öğrenilmesiyle oluşan yeni tartım kalıplarını çalma
		Alt telde si bemol (1. ve 18. perde) ve orta telde sol (7. perde) seslerini çalma
		İşaret edilen yerlerde 4. parmağı kullanma
	HEDEF IV	Öğrenilen yeni nota süresini, alt ve orta tellerde yeni sesi ve kullanılan yeni parmağı öğretmen gözetiminde kendi başına yapabilme
HEDEF DAVRANIŞ	On altılık notanın ve uzatma noktasının öğrenilmesiyle oluşan yeni tartım kalıplarını çalma	
	Alt telde si bemol (1. ve 18. perde) ve orta telde sol (7. perde) seslerini çalma	
	Sekizlik, dörtlük ve on altılık notaların sürelerinin doğruluğuna dikkat ederek çalma	

Hedef I ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, terimler bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; “Uzatma noktası ve ölçü tekrar işareti” kavramlarının tanımlarını derste geçen ifadesiyle söylemesi ve verilen tanımların doğru ya da yanlış olduğunu söylemesi gerekir.

Hedef II ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, temel alışılar bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; “On altılık notanın, dörtlük susun, sekizlik susun, si bemol notasının (1. Ve 18. Perde) ve orta telde sol notasının (7. perde)” karşılığı olan sembolleri yapması ve notada bulup göstermesi gerekir.

Hedef III ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kılavuzlayanla birlikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedeflere ulaşmış olduğunun anlaşılması için; öğrenilen yeni seslere ve nota değerlerine işaret edilen parmakla, öğretmeni taklit ederek çalması gerekir.

Hedef IV ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kendi kendine yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedeflere ulaşmış olduğunun anlaşılması için; seslerin temizliğine, tartımların ve tezene vuruşlarının doğruluğuna dikkat ederek öğretmen gözetiminde kendi başına çalması gerekir.

Görüldüğü gibi “tartım kalıpları” bölümünde 4 hedef ve buna bağlı 10 hedef davranış kapsamaktadır. Bulgulardan anlaşıldığına göre bu bölümde onaltılık nota değerleriyle oluşan farklı tartım kalıplarının çalımı, si bemol notasının (alt tellerde 1. ve 18. Perde) yeri, orta telde sol notasının (7. perde) yeri ve 4. parmağın kullanımının öğretilmesine yönelik olduğu görülmektedir.

Dört onaltılık notadan oluşan tartım kalıbının tezene vuruşu

şeklinde gösterilmiştir. Bu çalım tüm etütlerde uygulanmak üzere kural olarak verilmelidir.

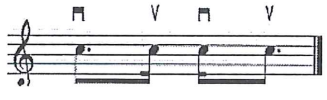
95. etütten itibaren, sırasıyla bir sekizlik- iki onaltılık ya da iki onaltılık-bir

sekizlik notalardan oluşan tartım kalıbının tezene vuruşu şeklinde gösterilmiştir. Buradan sekizlik notanın yukarıdan aşağı, on altılık notaların aşağı-yukarı yönde tezene vuruşuyla çalınacağı anlaşılmaktadır.

102. Etütten itibaren sırasıyla bir on altılık-bir sekizlik-bir on altılık notalardan oluşan

senkoplu tartım kalıbının tezene vuruşu şeklinde gösterilmiştir.

107. Etütten itibaren Uzatma noktasının iki sekizlik notadan ilkinde ya da ikincisine

gelmesiyle oluşan tartım kalıbının tezene vuruşu şeklinde gösterilmiştir.

115. etütten itibaren 4. Parmağın kullanımına geçilmiştir. Etütlerde her sesin üzerine parmak numarası yazılmamıştır. Öğrenciye parmak numarasını belirlerken, bir sonraki sesin inici ya da çıkıcı yönde oluşunu dikkate alarak belirlemesi gerektiği vurgulanmalıdır.

“Halk Ezgileri Ve Arızalı Sesler” Bölümünde Kapsanan Hedef ve Hedef Davranışlar

Bu bölümde kapsanan hedef ve hedef davranışlar 151-154 ve 161. etütler üzerinden incelenmiştir.

151

The image shows the musical notation for Etüt 151. It consists of four staves of music. The first staff is labeled '151' and starts with a treble clef, a key signature of one sharp (F#), and a 2/4 time signature. The music features a series of eighth notes with fingerings '2' and '4'. The second staff continues with similar eighth notes and fingerings '4'. The third staff includes a triplet of eighth notes with a '3' fingering and a final cadence marked with a 'V' and a square symbol. The fourth staff concludes the piece with a final cadence.

Şekil 7. Etüt 151'in notaları

154

The image shows the musical notation for Etüt 154. It consists of three staves of music. The first staff is labeled '154' and starts with a treble clef, a key signature of one sharp and one flat (F# and Bb), and a 4/4 time signature. The music features a series of eighth notes with fingerings '2', '4', '3', '2', and '4'. The second staff continues with similar eighth notes and fingerings '4', '2', '4', '3', '4', '2', and '4'. The third staff concludes the piece with a final cadence and fingerings '3', '2', '2', and '4'.

Şekil 8. Etüt 154'ün notaları

161

4 1 1. 4 2. 4 1 2 1 2

4 2 4 2 3 4 1. 4 2 1 2 2. 3 4

3 4 2 4 3 4 3 1. 4 3 4 2. 3 4

Şekil 9. Etüt 161'in notaları

Tablo 5 Etüt 151, 154 ve 161'in Hedefleri ve İlgili Davranışları

BİLİŞSEL ALAN	HEDEF I	Etütlerde geçen belli başlı müzik terimlerinin anlam bilgisi
	HEDEF DAVRANIŞ	“On altılık sus ve natürel işaretini” kavramlarının tanımlarını derste geçen ifadeyle söyleme
		Verilen “on altılık sus ve natürel işaretini” tanımlarının doğru ya da yanlış olduğunu söyleme
	HEDEF II	Etütlerde geçen temel alışılar bilgisi
HEDEF DAVRANIŞ	“On altılık susun, natürel işaretinin, Si bemol 2 (2. ve 19. perde), mi bemol ve mi bemol 2 (8. ve 9. perde), fa diyez (13. perde) ve do diyez (6. ve 22. perde) notalarının karşılığı olan sembolleri yazma	
	Yukarıda verilen kavramların karşılığı olan sembolleri notada bulup gösterme	
DEVİNİŞSEL ALAN	HEDEF III	Ara seslerin ve komaların bağlamada yerlerini kavrama, tartım kalıpları ve tezene vuruşlarını öğretmen yardımıyla yapabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Si bemol 2 (2. ve 19. perde), mi bemol ve mi bemol 2 (8. ve 9. perde), fa diyez (13. perde) ve do diyez (6. ve 22. perde) notalarını, 1., 2., 3., ve 4. parmakları kullanarak çalma
		Tezene tutuşuna ve vuruş yönlerine dikkat ederek dörtlük, sekizlik ve on altılık nota değerlerini çalma
	HEDEF IV	Ara seslerin ve komaların bağlamada yerlerini kavrama, tartım kalıpları ve tezene vuruşlarını öğretmen gözetiminde kendi başına yapabilme
HEDEF DAVRANIŞ	Si bemol 2, mi bemol - mi bemol 2, fa diyez ve do diyez notalarını, 1., 2., 3., ve 4. parmakları kullanarak çalma	
	Tezene tutuşuna ve vuruş yönlerine dikkat ederek dörtlük, sekizlik ve on altılık nota değerlerini çalma	

Hedef I ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, terimler bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; “on altılık sus ve natürel işaretini” kavramlarının tanımlarını derste geçen ifadeyle söylemesi ve verilen tanımların doğru ya da yanlış olduğunu söylemesi gerekir.

Hedef II ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, temel alışılar bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; on altılık susun, natürel işaretinin, si bemol 2 (2. ve 19. perde), mi bemol ve mi bemol 2 (8. ve 9. perde), fa diyez (13. perde) ve do diyez (6. ve 22. perde) notalarının karşılığı olan sembolleri yapması ve notada bulup göstermesi gerekir.

Hedef III ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kılavuzlayanla birlikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedeflere ulaşmış olduğunun anlaşılması için; öğrenilen yeni sesleri işaret edilen parmakla, öğretmeni taklit ederek çalması gerekir.

Hedef IV ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kendi kendine yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedeflere ulaşmış olduğunun anlaşılması için; seslerin temizliğine, tartımların ve tezene vuruşlarının doğruluğuna dikkat ederek öğretmen gözetiminde kendi başına çalması gerekir.

Görüldüğü gibi “halk ezgileri ve arızalı sesler” bölümünde 1 devinişsel hedef ve buna bağlı 4 hedef davranış kapsamaktadır. Bulgulardan anlaşıldığına göre bu bölümde Si Bemol iki (2-19. Perde), Mi Bemol-Mi Bemol iki (8.-9. Perde), Fa Diyez ve Do Diyez (6.-22. Perde) seslerinin, bağlamanın alt tellerinde yerlerinin öğretildiği, tartımların ve tezene vuruşlarının 38 ayrı etütle pekiştirildiği görülmektedir.

Tartım kalıpları bölümünde gösterilen tezene vuruşlarının tümü, bu bölümdeki etütlerin içerisinde yer almaktadır. Çalışmalarda tezenenin aşağı ve yukarı yönde hareketinden çıkan seslerin dengeli olmasına dikkat edilmelidir.

Komaların da öğrenilmesiyle dar aralıklı perdelerin kullanımına geçilmiştir. Seslere doğru ve temiz basmaya dikkat edilmeli, bunun gerçekleşmesi için de sol elle ilgili kurallar tekrar edilmelidir.

“Usuller” Bölümünde Kapsanan Hedef ve Hedef Davranışlar

Şekil 10. Etüt 162'nin notaları

Tablo 6 Etüt 162'nin Hedefleri ve İlgili Davranışları

BİLİŞSEL ALAN	HEDEF I	Etütte geçen temel alışılar bilgisi
	HEDEF DAVRANIŞ	Üç sekizlik ölçü sayısının karşılığı olan sembolü yazma Yukarıda verilen kavramın karşılığı olan sembolü notada bulup gösterme
DEVİNİŞSEL ALAN	HEDEF II	Etüdün parmak numaralarını ve tezene yönlerini öğretmenin yardımıyla yapabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Üç sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna dikkat ederek çalma
	HEDEF III	Etüdü istenilen nitelikte çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Üç sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyarak çalma

Hedef I ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, temel alışılar bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; Üç sekizlik ölçü sayısının karşılığı olan sembolü yapması ve notada bulup göstermesi gerekir.

Hedef II ve ilgili davranış; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kılavuzlayanla birlikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; etüdü, öğretmeni taklit ederek çalması gerekir.

Hedef III ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın beceri haline getirme basamağının istenilen nitelikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; üç sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyarak çalması gerekir.

Etütte 1-2-3 ve 4. parmakların kullanılarak bağlamada alt teldeki ana seslerin tümünün çalındığı görülmektedir. Bununla, notaların hem dizekte hem de bağlamada yerlerinin öğrenimi pekiştirilmek istenmiştir.

Şekil 11. Etüt 170'in notaları

Tablo 7 Etüt 170'in Hedefleri ve İlgili Davranışları

BİLİŞSEL ALAN	HEDEF I	Etütte geçen temel alışlar bilgisi
	HEDEF DAVRANIŞ	Altı sekizlik ölçü sayısının karşılığı olan sembolü yazma Yukarıda verilen kavramın karşılığı olan sembolü notada bulup gösterme
DEVİNİŞSEL ALAN	HEDEF II	Etüdün parmak numaralarını ve tezene yönlerini öğretmenin yardımıyla yapabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Altı sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna dikkat ederek çalma
	HEDEF III	Etüdü istenilen nitelikte çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Altı sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyarak çalma

Hedef I ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, temel alışlar bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; altı sekizlik ölçü sayısının karşılığı olan sembolü yapması ve notada bulup göstermesi gerekir.

Hedef II ve ilgili davranış; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kılavuzlayanla birlikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; etüdü, öğretmeni taklit ederek çalması gerekir.

Hedef III ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın beceri haline getirme basamağının istenilen nitelikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; altı sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyarak çalması gerekir.

Şekil 12. Etüdü 180'in notaları

Tablo 8 Etüt 180'in Hedefleri ve İlgili Davranışları

BİLİŞSEL ALAN	HEDEF I	Etütte geçen temel alışılar bilgisi
	HEDEF DAVRANIŞ	On iki sekizlik ölçü sayısının karşılığı olan sembolü yazma Yukarıda verilen kavramın karşılığı olan sembolü notada bulup gösterme
DEVİNİŞSEL ALAN	HEDEF II	Etüdün parmak numaralarını ve tezene yönlerini öğretmenin yardımıyla yapabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	On iki sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna dikkat ederek çalma
	HEDEF III	Etüdü istenilen nitelikte çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	On iki sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyarak çalma

Hedef I ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, temel alışılar bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; on iki sekizlik ölçü sayısının karşılığı olan sembolü yapması ve notada bulup göstermesi gerekir.

Hedef II ve ilgili davranış; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kılavuzlayanla birlikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; etüdü, öğretmeni taklit ederek çalması gerekir.

Hedef III ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın beceri haline getirme basamağının istenilen nitelikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; on iki sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyarak çalması gerekir.

Şekil 13. Etüt 200'ün notaları

Tablo 9 Etüt 200'ün Hedefleri ve İlgili Davranışları

BİLİŞSEL ALAN	HEDEF I	Etütte geçen temel alışılar bilgisi
	HEDEF DAVRANIŞ	Beş sekizlik ölçü sayısının karşılığı olan sembolü yazma Yukarıda verilen kavramın karşılığı olan sembolü notada bulup gösterme
DEVİNİŞSEL ALAN	HEDEF II	Etüdün parmak numaralarını ve tezene yönlerini öğretmenin yardımıyla yapabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Beş sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna dikkat ederek çalma
	HEDEF III	Etüdü istenilen nitelikte çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Beş sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyararak çalma

Hedef I ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, temel alışılar bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; beş sekizlik ölçü sayısının karşılığı olan sembolü yapması ve notada bulup göstermesi gerekir.

Hedef II ve ilgili davranış; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kılavuzlayanla birlikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; etüdü, öğretmeni taklit ederek çalması gerekir.

Hedef III ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın beceri haline getirme basamağının istenilen nitelikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; beş sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyarak çalması gerekir.

206

The image shows four staves of musical notation for Etüt 206. The first staff is labeled '206' and has a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a time signature of 10/8. The notation consists of a sequence of notes and rests. The second staff continues the sequence with fingerings '4', '1', '1', and '4' above the notes. The third staff includes fingerings '4', '3', '1', and '3' above the notes, along with breath marks '+' above the notes. The fourth staff includes fingerings '3', '1', '4', and '+' above the notes, and ends with a double bar line.

Şekil 14. Etüt 206'nın notaları

Tablo 10 Etüt 206'nın Hedefleri ve İlgili Davranışları

BİLİŞSEL ALAN	HEDEF I	Etütte geçen temel alışlar bilgisi
	HEDEF DAVRANIŞ	On sekizlik ölçü sayısının karşılığı olan sembolü yazma Yukarıda verilen kavramın karşılığı olan sembolü notada bulup gösterme
DEVİNİŞSEL ALAN	HEDEF II	Etüdün parmak numaralarını ve tezene yönlerini öğretmenin yardımıyla yapabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	İşaret edilen yerde 5. parmağı(başparmak) kullanma On sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna dikkat ederek çalma
	HEDEF III	Etüdü istenilen nitelikte çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	On sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyarak çalma

Hedef I ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, temel alışlar bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; on sekizlik ölçü sayısının karşılığı olan sembolü yapması ve notada bulup göstermesi gerekir.

Hedef II ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kılavuzlayanla birlikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedeflere ulaşmış olduğunun anlaşılması için; etüdü, öğretmeni taklit ederek çalması gerekir.

Hedef III ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın beceri haline getirme basamağının istenilen nitelikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; on sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyarak çalması gerekir.

206. etütle birlikte üst telde 5. parmağın (başparmak) kullanımına geçilmiştir. Başparmağın kullanılacağı notalar (+) işaretiyle gösterilmiştir.

Şekil 15. Etüt 208'in notaları

Tablo 11 Etüt 208'in Hedefleri ve İlgili Davranışları

BİLİŞSEL ALAN	HEDEF I	Etütte geçen temel alışımlar bilgisi
	HEDEF DAVRANIŞ	Yedi sekizlik ölçü sayısının karşılığı olan sembolü yazma Yukarıda verilen kavramın karşılığı olan sembolü notada bulup gösterme
DEVİNİŞSEL ALAN	HEDEF II	Etüdün parmak numaralarını ve tezene yönlerini öğretmenin yardımıyla yapabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Yedi sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna dikkat ederek çalma
	HEDEF III	Etüdü istenilen nitelikte çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Yedi sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyararak çalma

Hedef I ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, temel alışlar bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; yedi sekizlik ölçü sayısının karşılığı olan sembolü yapması ve notada bulup göstermesi gerekir.

Hedef II ve ilgili davranış; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kılavuzlayanla birlikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; etüdü, öğretmeni taklit ederek çalması gerekir.

Hedef III ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın beceri haline getirme basamağının istenilen nitelikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; yedi sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyarak çalması gerekir.

221

Şekil 16. Etüt 221'in notaları

Tablo 12 Etüt 221'in Hedefleri ve İlgili Davranışları

BİLİŞSEL ALAN	HEDEF I	Etütte geçen temel alışlar bilgisi
	HEDEF DAVRANIŞ	Dokuz sekizlik ölçü sayısının karşılığı olan sembolü yazma Yukarıda verilen kavramın karşılığı olan sembolü notada bulup gösterme
DEVİNİŞSEL ALAN	HEDEF II	Etüdün parmak numaralarını ve tezene yönlerini öğretmenin yardımıyla yapabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Dokuz sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna dikkat ederek çalma
	HEDEF III	Etüdü istenilen nitelikte çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Dokuz sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyarak çalma

Hedef I ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, temel alışlar bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; dokuz sekizlik ölçü sayısının karşılığı olan sembolü yapması ve notada bulup göstermesi gerekir.

Hedef II ve ilgili davranış; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kılavuzlayanla birlikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; etüdü, öğretmeni taklit ederek çalması gerekir.

Hedef III ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın beceri haline getirme basamağının istenilen nitelikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; dokuz sekizlik ölçü sayısında yazılan etüdü, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyarak çalması gerekir.

Bu bölümde farklı usullerdeki etütlerin; çalgı ile deşifrenin güçlendirilmesine, 5. parmağın (başparmak) üst tellerde kullanımına ve tezene tekniğinin pekiştirilmesine yönelik olduğu görülmektedir.

3/8'lik usulün tezene yönü, 162. etüdün üzerinde şeklinde gösterilmiştir. Genellikle sekizlik nota değerindeki 8 etütten oluşan 3/8'lik usul

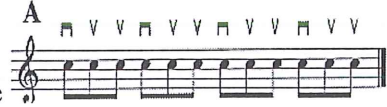
çalışmalarında dörtlük ve onaltılık notaların tezene yönü etüt içerisinde ayrıca gösterilmiştir.

6/8'lik usulün tezene yönü, 170. etüdün üzerinde

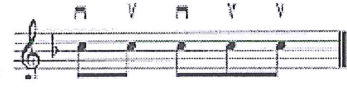
şeklinde gösterilmiştir. Genellikle sekizlik nota değerindeki 10 etütten oluşan 6/8'lik usul çalışmalarında dörtlük ve onaltılık notaların tezene yönü etüt içerisinde ayrıca gösterilmiştir.

12/8'lik usulün tezene yönü, 180. etüdün üzerinde

şeklinde gösterilmiştir. Genellikle sekizlik nota değerindeki 10 etütten oluşan 12/8'lik usul çalışmalarında dörtlük ve onaltılık notaların tezene yönü etüt içerisinde ayrıca gösterilmiştir.

5/8'lik usulün tezene yönü, 190. etüdün üzerinde

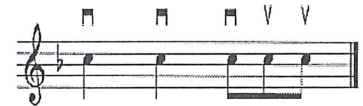
şeklinde gösterilmiştir. Genellikle sekizlik nota değerindeki 12 etütten oluşan 5/8'lik usul çalışmalarında dörtlük ve onaltılık notaların tezene yönü etüt içerisinde ayrıca gösterilmiştir.

10/8'lik usulün tezene yönü, 202. etüdün üzerinde

şeklinde gösterilmiştir. Genellikle sekizlik nota değerindeki 5 etütten oluşan 10/8'lik usul çalışmalarında dörtlük ve onaltılık notaların tezene yönü etüt içerisinde ayrıca gösterilmiştir. 10/8'lik usul çalışmalarıyla birlikte üst tellerde 5. (başparmak) parmağın kullanımına geçildiği ve bunun nota üzerinde (+) işaretiyle gösterildiği görülmektedir.

7/8'lik usulün tezene yönü, 208. etüdün üzerinde

şeklinde gösterilmiştir. Genellikle dörtlük ve sekizlik nota değerlerindeki 10 etütten oluşan 7/8'lik usul çalışmalarında, onaltılık notaların tezene yönü etüt içerisinde ayrıca gösterilmiştir.

9/8'lik usulün tezene yönü, 218. etüdün üzerinde

şeklinde gösterilmiştir. Genellikle dörtlük ve sekizlik nota değerlerindeki 9 etütten oluşan 9/8'lik usul çalışmalarında, onaltılık notaların tezene yönü etüt içerisinde ayrıca gösterilmiştir.

“Kondisyon Çalışmaları” Bölümünde Kapsanan Hedef ve Hedef Davranışlar

Bu bölümde kapsanan hedef ve hedef davranışlar 258. ve 259. etütler üzerinden incelenmiştir.

258

The musical notation for Etüt 258 consists of four staves. The first staff begins with a circled '2' and a '4' below it, indicating a second fingering for a four-note pattern. The second staff features a circled '3' and a '+' sign, suggesting a triplet and an accent. The third staff has a circled '4' and a '+' sign. The fourth staff includes a circled '3', a '+' sign, and a 'V' symbol, likely representing a breath mark or a specific articulation.

Şekil 17. Etüt 258'in notaları

259

The musical notation for Etüt 259 consists of four staves. The first staff has a circled '3' and a '+' sign. The second staff features a circled '3' and a '+' sign. The third staff includes a circled '3' and a '+' sign. The fourth staff has a circled '3' and a '+' sign. The notation is dense with many notes and includes various fingerings (1, 2, 3, 4) and articulations (V, +).

Şekil 18. Etüt 259'un notaları

Tablo 13 Etüt 258 ve 259’un Hedefleri ve İlgili Davranışları

BİLİŞSEL ALAN	HEDEF I	Etütlerde geçen temel alışılar bilgisi
	HEDEF DAVRANIŞ	“Otuz ikilik notanın ve çarpma işaretinin” karşılığı olan sembolleri yazma Yukarıda verilen kavramların karşılığı olan sembolleri notada bulup gösterme
DEVİNİŞSEL ALAN	HEDEF II	Öğrenilen yeni nota süresini ve çarpma tekniğini öğretmen yardımıyla yapabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Otuz ikilik notanın ve çarpma tekniğinin öğrenilmesiyle oluşan yeni tartım kalıplarını çalma
	HEDEF III	Öğrenilen yeni nota süresini ve çarpma tekniğini, öğretmen gözetiminde kendi başına çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Otuz ikilik notanın ve çarpma tekniğinin öğrenilmesiyle oluşan yeni tartım kalıplarını çalma
	HEDEF IV	Etütleri istenilen nitelikte çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	İki dörtlük ve dört dörtlük ölçü sayısında yazılan etütleri, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyarak çalma

Hedef I ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, temel alışılar bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; ”otuz ikilik notanın ve çarpma işaretinin” karşılığı olan sembolleri yapması ve notada bulup göstermesi gerekir.

Hedef II ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kılavuzlayanla birlikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; öğrenilen yeni nota süresine ve çarpma tekniğine dikkat ederek, işaret edilen parmak numaralarıyla, öğretmeni taklit ederek çalması gerekir.

Hedef III ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kendi kendine yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; seslerin temizliğine, tartımların ve tezene vuruşlarının doğruluğuna dikkat ederek öğretmen gözetiminde kendi başına çalması gerekir.

Hedef IV ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın beceri haline getirme basamağının istenilen nitelikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; iki dörtlük ve dört dörtlük ölçü sayısında yazılan etütleri, sol el parmak baskılarına, tezene tutuş ve vuruşuna, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine

uyarak çalması gerekir.

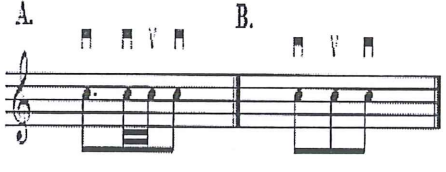
Bu bölümdeki etütler, farklı ölçü sayılarından, genellikle on altılık nota sürelerinden oluşan etütlerdir. Toplam 42 etüdün yer aldığı bu bölümde, her etüdü daha temiz ve daha hızlı çalmak amaçlanmalıdır.

Kondisyon çalışmaları bölümünün sonunda yer alan; “Ben Yemenimi Al İsterim, Kıbrıs Zeybeği, İstanbul’dan Üsküdar’a Yol Gider, Necibe, Ey Gül Dalı, Tülbent Oyun Havası, Giresun Karşılması, Karcigar Köçekçe, Sendeki Kaşlar, Çargah Oyun Havası, Kürdili Hicazkar Longa, Sultaniyegâh Oyun Havası, Hicaz Oyun Havası, Gemilerde Talim Var, Nihavent Longa, Şehnaz Longa, Ezgi Akşamı, Başına Bağlamış Astar, Cahardas ve Arpa Buğday Çec Olur” eserlerin, kitaba özgü notaya alındığı görülmektedir. Temiz ve hızlı çalmayı gerektiren bu eserlere, kondisyon çalışmaları bölümündeki etütlerde istenilen davranışlar kazanıldıktan sonra geçilmelidir.

“Yöresel Tavrılar” Bölümünde Kapsanan Hedef ve Hedef Davranışlar

1. Azeri Tavrı

Tezene oluşumu

şeklindedir

Bu yörenin hedefleri ve ilgili davranışları “elmas” isimli ezgi üzerinden incelenmiştir.

ELMAS

Şekil 19. Elmas'ın Notaları

Tablo 14 “Elmas” Ezgisinin Hedefleri ve İlgili Davranışları

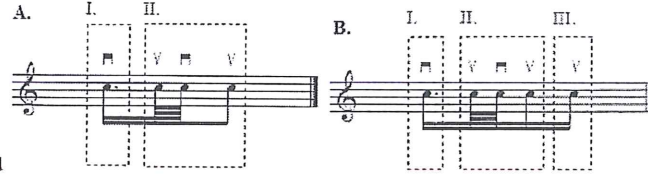
BİLİŞSEL ALAN	HEDEF I	Eserde geçen belli başlı müzik terimlerinin anlam bilgisi
	HEDEF DAVRANIŞ	“Uzatma bağı” kavramının tanımını derste geçen ifadeyle söyleme Verilen “uzatma bağı” tanımının doğru ya da yanlış olduğunu söyleme
DEVİNİŞSEL ALAN	HEDEF II	Eseri, öğretmenin yardımıyla çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Azeri tavrını oluşturan tezene vuruşunu yapma Notaların sürelerine, dönüş işaretlerine ve parmak numaralarına dikkat ederek çalma
	HEDEF III	Eseri istenilen nitelikte çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Azeri tavrını oluşturan tezene vuruşunu yapma Notaların sürelerine, dönüş işaretlerine ve parmak numaralarına dikkat ederek çalma

Hedef I ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, terimler bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; “uzatma bağı” kavramının tanımını derste geçen ifadeyle söylemesi ve verilen tanımın doğru ya da yanlış olduğunu söylemesi gerekir.

Hedef II ve ilgili davranış; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kılavuzlayanla birlikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; eseri, öğretmeni taklit ederek çalması gerekir.

Hedef III ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın beceri haline getirme basamağının istenilen nitelikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; Azeri tavrını oluşturan tezene vuruşuna, sol el parmak baskılarına, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyarak çalması gerekir.

2. Zeybek Tavrı

Tezene oluşumu

şeklindedir.

Bu yöre nin hedefleri ve ilgili davranışları “somalı zeybeği” isimli ezgi üzerinden incelenmiştir.

SOMALI ZEYBEĞİ

Şekil 20. Somalı Zeybeği'nin Notaları

Tablo 15 “Somalı Zeybeği” Ezgisinin Hedefleri ve İlgili Davranışları

BİLİŞSEL ALAN	HEDEF I	Eserde geçen belli başlı müzik terimlerinin anlam bilgisi
	HEDEF DAVRANIŞ	“Tril” kavramının tanımını derste geçen ifadeyle söyleme
		Verilen “Tril” tanımının doğru ya da yanlış olduğunu söyleme
	HEDEF II	Eserde geçen belli başlı müzik terimlerinin anlam bilgisi
HEDEF DAVRANIŞ	“Dokuz dörtlük ölçü sayısı, altmış dörtlük nota değeri ve tril” kavramlarının tanımını derste geçen ifadeyle söyleme	
	Verilen “dokuz dörtlük ölçü sayısı ve altmış dörtlük nota değeri” tanımının doğru ya da yanlış olduğunu söyleme	
DEVİNİŞSEL ALAN	HEDEF III	Eseri, öğretmenin yardımıyla çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Zeybek tavrını oluşturan tezene vuruşunu yapma
		Notaların sürelerine, dönüş işaretlerine ve parmak numaralarına dikkat ederek çalma
	HEDEF IV	Eseri istenilen nitelikte çalabilme
HEDEF DAVRANIŞ	Zeybek tavrını oluşturan tezene vuruşunu yapma	
	Notaların sürelerine, dönüş işaretlerine ve parmak numaralarına dikkat ederek çalma	

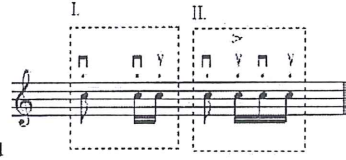
Hedef I ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, terimler bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; “tril” kavramının tanımını derste geçen ifadeyle söylemesi ve verilen tanımın doğru ya da yanlış olduğunu söylemesi gerekir.

Hedef II ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, terimler bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; “dokuz dörtlük ölçü sayısı ve altmış dörtlük nota değeri” kavramlarının tanımını derste geçen ifadeyle söylemesi ve verilen tanımların doğru ya da yanlış olduğunu söylemesi gerekir.

Hedef III ve ilgili davranış; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kılavuzlayanla birlikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; eseri, öğretmeni taklit ederek çalması gerekir.

Hedef IV ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın beceri haline getirme basamağının istenilen nitelikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; zeybek tavrını oluşturan tezene vuruşuna, sol el parmak baskılarına, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyarak çalması gerekir.

3. Teke Zortlatması Tavrı

Tezene oluşumu

şeklindedir

Bu yörenin hedefleri ve ilgili davranışları “ak fasule oldu mu” isimli ezgi üzerinden incelenmiştir.

AK FASULE OLDUMU

Şekil 21. Ak Fasule Oldu mu'nun Notaları

Tablo 16 “Ak Fasule Oldu mu” Ezgisinin Hedefleri ve İlgili Davranışları

BİLİŞSEL ALAN	HEDEF I	Eserde geçen belli başlı müzik terimlerinin anlam bilgisi
	HEDEF DAVRANIŞ	“Dokuz on altılık ölçü sayısı ” kavramının tanımını derste geçen ifadesiyle söyleme Verilen “dokuz on altılık ölçü sayısı” tanımının doğru ya da yanlış olduğunu söyleme
DEVİNİŞSEL ALAN	HEDEF II	Eseri, öğretmenin yardımıyla çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Teke Zortlatması tavrını oluşturan tezene vuruşunu yapma Notaların sürelerine, dönüş işaretlerine ve parmak numaralarına dikkat ederek çalma
	HEDEF III	Eseri istenilen nitelikte çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Teke Zortlatması tavrını oluşturan tezene vuruşunu yapma Notaların sürelerine, dönüş işaretlerine ve parmak numaralarına dikkat ederek çalma

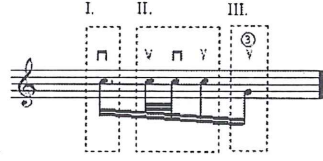
Hedef I ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, terimler bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; “dokuz on altılık ölçü sayısı” kavramının tanımını derste geçen ifadesiyle söylemesi ve verilen tanımın doğru ya da yanlış olduğunu söylemesi gerekir.

Hedef II ve ilgili davranış; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kılavuzlayanla birlikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; eseri, öğretmeni taklit ederek çalması gerekir.

Hedef III ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın beceri haline getirme basamağının istenilen nitelikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; Teke Zortlatması tavrını oluşturan tezene vuruşuna, sol el parmak baskılarına, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyarak çalması gerekir.

4. Konya Tavrı

Tezene oluşumu şeklidir.

Bu yörenin hedefleri ve ilgili davranışları “Konya divan ayağı” isimli ezgi üzerinden incelenmiştir.

KONYA DİVAN AYAĞI

Şekil 22. Konya Divan Ayağı'nın Notaları

Tablo 17 “Konya Divan Ayağı” Ezgisinin Hedefleri ve İlgili Davranışları

BİLİŞSEL ALAN	HEDEF I	Eserde geçen belli başlı müzik terimlerinin anlam bilgisi
	HEDEF DAVRANIŞ	“Altı dördlük ölçü sayısı” kavramının tanımını derste geçen ifadeyle söyleme
		Verilen “altı dördlük ölçü sayısı” tanımının doğru ya da yanlış olduğunu söyleme
DEVİNİŞSEL ALAN	HEDEF II	Eseri, öğretmenin yardımıyla çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Konya tavrını oluşturan tezene vuruşunu yapma
		Notaların sürelerine, dönüş işaretlerine ve parmak numaralarına dikkat ederek çalma
	HEDEF III	Eseri istenilen nitelikte çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Konya tavrını oluşturan tezene vuruşunu yapma
Notaların sürelerine, dönüş işaretlerine ve parmak numaralarına dikkat ederek çalma		

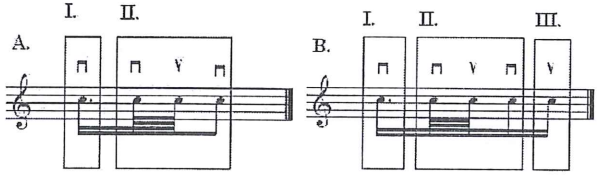
Hedef I ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, terimler bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; “altı dördlük ölçü sayısı” kavramının tanımını derste geçen ifadeyle söylemesi ve verilen tanımın doğru ya da yanlış olduğunu söylemesi gerekir.

Hedef II ve ilgili davranış; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kılavuzlayanla birlikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; eseri, öğretmeni taklit ederek çalması gerekir.

Hedef III ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın beceri haline getirme basamağının istenilen nitelikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; Konya tavrını oluşturan tezene vuruşuna, sol el parmak baskılarına, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyarak çalması gerekir.

5. Silifke Tavrı

Tezene oluşumu

şeklinde dir.

Bu yörenin hedefleri ve ilgili davranışları “Konya divan ayağı” isimli ezgi üzerinden incelenmiştir.

SİLİFKE'NİN YOĞURDU

SON

Şekil 23. Silifke'nin Yoğurdu'nun Notaları

Tablo 18 “Silifke’nin Yoğurdu” Ezgisinin Hedefleri ve İlgili Davranışları

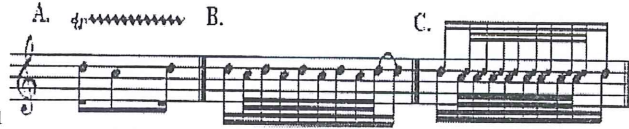
BİLİŞSEL ALAN	HEDEF I	Eserde geçen belli başlı müzik terimlerinin anlam bilgisi
	HEDEF DAVRANIŞ	“Senyö” kavramının tanımını derste geçen ifadesiyle söyleme Verilen “senyö” tanımının doğru ya da yanlış olduğunu söyleme
DEVİNİŞSEL ALAN	HEDEF II	Eseri, öğretmenin yardımıyla çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Silifke tavrını oluşturan tezene vuruşunu yapma Notaların sürelerine, dönüş işaretlerine ve parmak numaralarına dikkat ederek çalma
	HEDEF III	Eseri istenilen nitelikte çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Silifke tavrını oluşturan tezene vuruşunu yapma Notaların sürelerine, dönüş işaretlerine ve parmak numaralarına dikkat ederek çalma

Hedef I ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, terimler bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; “senyö” kavramının tanımını derste geçen ifadesiyle söylemesi ve verilen tanımın doğru ya da yanlış olduğunu söylemesi gerekir.

Hedef II ve ilgili davranış; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kılavuzlayanla birlikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; eseri, öğretmeni taklit ederek çalması gerekir.

Hedef III ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın beceri haline getirme basamağının istenilen nitelikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; Silifke tavrını oluşturan tezene vuruşuna, sol el parmak baskılarına, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyarak çalması gerekir.

6. Yozgat/Kayseri Tavrı

Tezene oluşumu şeklindedir

Bu yörenin hedefleri ve ilgili davranışları “Gine Yeşillendi Germir Bağları” isimli ezgi üzerinden incelenmiştir.

GİNE YEŞİLLENDİ GERMİR BAĞLARI

Gine Yeşillendi Germir Bağları

-2-

Şekil 24. Gine Yeşillendi Germir Bağları'nın Notaları

Tablo 19 "Gine Yeşillendi Germir Bağları" Ezgisinin Hedefleri ve İlgili Davranışları

BİLİŞSEL ALAN	HEDEF I	Eserde geçen belli başlı müzik terimlerinin anlam bilgisi
	HEDEF DAVRANIŞ	"Puandorg" kavramının tanımını derste geçen ifadesiyle söyleme Verilen "puandorg" tanımının doğru ya da yanlış olduğunu söyleme
DEVİNİŞSEL ALAN	HEDEF II	Eseri, öğretmenin yardımıyla çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Yozgat/Kayseri tavrını oluşturan tezene vuruşunu yapma Notaların sürelerine, dönüş işaretlerine ve parmak numaralarına dikkat ederek çalma
	HEDEF III	Eseri istenilen nitelikte çalabilme
	HEDEF DAVRANIŞ	Yozgat/Kayseri tavrını oluşturan tezene vuruşunu yapma Notaların sürelerine, dönüş işaretlerine ve parmak numaralarına dikkat ederek çalma

Hedef I ve ilgili davranışlar; bilişsel alanın bilgi basamağının, terimler bilgisi alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; “puandorg” kavramının tanımını derste geçen ifadeyle söylemesi ve verilen tanımın doğru ya da yanlış olduğunu söylemesi gerekir.

Hedef II ve ilgili davranış; devinişsel alanın kılavuz denetiminde yapma basamağının, kılavuzlayanla birlikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; eseri, öğretmeni taklit ederek çalması gerekir.

Hedef III ve ilgili davranışlar; devinişsel alanın beceri haline getirme basamağının istenilen nitelikte yapma alt basamağında yazılmıştır. Öğrencinin bu hedefe ulaşmış olduğunun anlaşılması için; Yozgat/Kayseri tavrını oluşturan tezene vuruşuna, sol el parmak baskılarına, notaların sürelerine ve dönüş işaretlerine uyararak çalması gerekir.

“Yöresel tavırlar” bölümünde her yöre için eserlerin çalınışına geçmeden önce yöre hakkında bilgiler verilmiştir. Tavırların zaman içerisinde nasıl oluştuğu, geliştiği, notaya alınışında kimlerin öncülük ettiği belirtilmiştir. Her yöre için, eserlerin çalınışına geçmeden önce tezene oluşumları şema ile gösterilmiş, daha sonra da şema ile ilgili açıklamalar yapılmıştır.

Tavırlı çalışmada yörenin halk oyununu bilmeden o yörenin özelliklerinin tam olarak yansıtılamayacağı belirtilmiştir. Eserleri sadece notadan çıkartıp çalmanın da eksik kalacağı, tavırlara uygun çalan kişilerden, mümkünse kaynak kişilerden dinlenilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Bu bölümdeki eserler kitap içerisinde yer alan iki adet DVD ile görsel ve işitsel olarak desteklenmiştir.

BÖLÜM V

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Bu araştırmada “Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri” metodundaki yüz altmış sekiz etüt ve yüz üç eser arasından, kazandırdığı hedef ve hedef davranışların özgünlüğüne göre seçilmiş olan on yedi etüt ve altı eser incelenmiştir. İnceleme sonucunda metodun yirmi dört bilişsel hedef ve kırk devinişsel hedef içerdiği saptanmıştır. Bu da “Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri” metodunun iki alandan da çok sayıda hedef kazandırmayı amaçladığını fakat devinişsel alandaki hedeflerin metot genelinde daha ağırlıklı olduğunu göstermektedir.

İnceleme sonucunda belirlenen hedeflerin, bilişsel alanın bilgi basamağında; devinişsel alanın ise uyarılma, kılavuz denetiminde yapma ve beceri haline getirme basamaklarında yer aldığı saptanmıştır.

5.2. Öneriler

Bu araştırmanın ışığında geliştirilen aşağıdaki önerilerin yerine getirilmesi gerekli ve yararlı görülmektedir.

1. Bu çalışmada “Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri” metodu incelenmiştir. Diğer bağlama metotları da bu çalışmadaki gibi “Çağdaş Öğretim Programı” öğelerine uygunluğu bakımından metot çözümleme yöntemiyle veya başka yöntemlerle incelenmelidir.

2. Bu çalışmada “Bağlama Eğitimi Yöntem ve Teknikleri” metodundaki parçaların sadece bilişsel ve devinişsel alandaki hedefleri incelenmiştir. Duyuşsal alandaki hedefler de başka çalışmalarda ele alınmalıdır.

3. Elde edilen bulgular doğrultusunda tutarlı, etkili ve verimli bağlama öğretim programları hazırlama ve geliştirme çalışmaları yapılmalıdır.

4. Elde edilen bulgular doğrultusunda “Çağdaş Öğretim Programı” modeline dayalı yeni metotlar yazılmalıdır.

KAYNAKÇA

- AKDAĞ, A. (2012). Bağlamada Düzenler Ve Tezene Tavırlar. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- AKPINAR, B. (2017). Eğitimde Program Geliştirme ve Değerlendirme. ANKARA: DATA YAYINLARI.
- ATALAN, A. (1998). Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Müzik Bölümü Hazırlık Sınıfı Flüt Eğitiminin Hedefler, Hedef Davranışlar, İçerik Yönünden İncelenmesi Hazırlık Sınıfı Flüt Dersi İçin Bir Öğretim Programı Taslağının Hazırlanması. Yüksek Lisans Tezi.
- AYDIN, A. (2018). <http://www.turkuler.com/yazi/GTMusta.asp>.
<http://www.turkuler.com/yazi/GTMusta.asp> Adresinden Alındı
- BACANLI, H. (2006). Gelişim ve Öğrenme. İstanbul: Nobel Yayın Dağıtım.
- BEHAR, C. (2016). Aşk Olmayınca Meşk Olmaz. Yapı Kredi Yayınları.
- BÖYÜKKARAGÖZ, S. (1997). Program Geliştirme Kaynak Metinler. Konya: Öz Eğitim Yayınları.
- CANŞE, V. (2012). Trompet Eğitimcilerinin Trompet Eğitimine İlişkin Görüşleri ve Arban Metodunun, Hedef ve Hedef Davranışlar Yönünden İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi.
- DEMİREL, Ö. (2003). Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- DEVELİ, M. (2011). "Denes Agay"s Learning To Play Piano I" Piyano Eğitimine Başlangıç Metodunun Hedef ve Hedef Davranışlar Yönünden İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi.
- EKİCİ, S. (2006). Bağlama Eğitimi Yöntem Ve Teknikleri. Ankara.
- EKİCİ, S. (2016). Bağlama Eğitimi Yöntem Ve Teknikleri. Ankara: Yurtrekleri Yayınevi.
- GÖZÜTOK, F. (2007). Öğretim İlke Ve Yöntemleri. Ankara: Ekinoks Yayınları.
- KALENDER, C., & KESKİN, L. (2015). Bağlama Eğitimi. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- KAPTAN, Z. (2011). Alevilik Araştırmaları Dergisi.
- KAPTAN, Z. (2016). Çocuklar İçin Bağlama Metodu. Sivas.
- KINIK, M. (2010). Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bölümlerinde Bağlama Dersi Başlangıç Düzeyine Yönelik Öğretim Programı Önerisi. Doktora Tezi. Konya.

- KOÇAK, B. (1996). Devlet Konservatuvarlarının Lise Devresinde Viyola Eğitiminde Kullanılan Kreutzer Etütlerin Devinişsel Hedef ve Hedef Davranışlar Yönünden İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi.
- KURT, İ. (1989). Bağlamada Düzen Ve Pozisyon. İstanbul.
- ÖNDER, Ü. (2004). Suzuki Keman Eğitimi Başlangıç Metodundaki Etütlerin Devinişsel Hedef Ve Hedef Davranışlar Bakımından Analiz Edilmesi. Yüksek Lisans Tezi.
- PARASIZ, G. (2009). Eğitim Müziği Eksenli Keman Öğretiminde Kullanılmakta Olan Çağdaş Türk Müziği Eserlerinin Tespitine Yönelik Bir Çalışma. Sanat Dergisi.
- PARASIZ, G. (2009). Keman Öğretiminde Kullanılmakta Olan Çağdaş Türk Müziği Eserlerinin Seslendirilmesine Yönelik Olarak Oluşturulan Alıştırmaların Etkililik Ve İşgörüsellik Yönünden İncelenmesi. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- SAG, A., & ERZİNCAN, E. (2009). Bağlama Metodu. İstanbul: Pan Yayıncılık.
- SAY, A. (2005). Müzik Ansiklopedisi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- SÖNMEZ, V. (2005). Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- SÖNMEZ, V. (2009). Öğretim İlke Ve Yöntemleri. Ankara: Anı Yayıncılık.
- SÖNMEZ, Z. (2009). Bağlama Düzeni Metodu. Ankara: Karaca Ofset.
- TARMAN, S. (1996). Bekir KÜÇÜKAY'ın "Klasik Gitar İçin Başlangıç Metodunun Hedef, Hedef Davranış ve Konu Kapsamı Yönünden İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi.
- TDK. (2018). <http://www.tdk.gov.tr/>.
- TOKCAN, A. (1998). Piyano Eğitiminde Kullanılan Başlangıç Metotlarından "J. A. Burkard"ın (Band I) Hedef-Hedef Davranış ve İçerik Yönünden İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi.
- TÜRE UYAN, Z. (2005). Üniversitelerin Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalları Birinci Sınıf Flüt Eğitiminin Ve Bu Eğitimde En Yaygın Kullanılan Etüt Ve Eserlerin "Hedef Ve Hedef Davranışlar" Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi.
- TÜRKDOĞAN, G. (1984). Sanat Eğitiminin Yöntemleri. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- UÇAN, A. (1996). İnsan Ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- UÇAN, A. (2005). Müzik Eğitimi (Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'Deki Durum). Ankara: Evrensel Müzikevi Yayınları.
- USLU, M. (1996). Türkiye'de Çalgı Eğitiminin Yaygınlaştırılmasında ve Geliştirilmesinde Çok Sesli Müzik Eğitimi Görüşü. İstanbul: Marmara

Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi.

USLU, M. (2006). Türkiye De Çalgı Eğitiminin Yaygınlaştırılmasında Ve Geliştirilmesinde Çok Sesli Müzik Eğitimi Görüşü. Müzik Ve Bilim.

YENER, S. (2003). Bağlama Öğretim Metodu. Akkara: Cem Ofset.

YILDIRIM, A., & ŞİMŞEK, H. (2009). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EKLER

Ek. 1 Bağlama Metotları

